

DARBININKAS

Vol. LXVII, Nr. 37
Rugsėjo - September 24, 1982

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

Arabų lygos valstybės savo konferencijoj priėmė Artimųjų Rytų taikos planą, pagal kurį Izraelis turi pasitraukti iš visų jo okupuotų arabų žemių, panaikinti žydų kolonijas arabų žemėse, pripažinti palestiniečiams laisvo apsisprendimo teisę, Palestinos išlaisvinimo organizacijai esant vienintele palestiniečių atstove, ir įsteigti palestiniečių valstybę su sostine Jeruzalėj.

Jordano karalius Hussein pareiškė pritaręs prezidento Reagano Artimųjų Rytų taikos planui ir pažadėjo aktyviai veikti sudarant palestiniečių ir Jordano federaciją, bet pastebėjo neturįs arabų valstybių mandato įsijungti į Izraelio, Egipto ir JAV derybas dėl palestiniečių autonomijos, nes teisėta palestiniečių atstove esanti tik Palestinos išlaisvinimo organizacija.

Andrej Sacharovo žmona Jelena G. Bonner paskelbė, kad Maskvoj veikianti Helsinkio susitarimų vykdymui sekti grupė, paskelbusi 195 dokumentus, nutarė likviduoti, nes Sov. S-gos organai daugumą grupės narių įkalino, o likusius, kaip 75 metų advokatę Sofiją V. Kalistratovą ir 70 m. fiziką Naum Neiman, pradėjo įvairiais būdais persekioti.

Olandijos parlamento rinkimuose nė viena partija nelaimėjo absoliučios daugumos, ir dėl to vyriausybė vėl turės būti sudaryta koaliciniais pagrindais.

Varšuvoj rugpjūčio 26-31 vykusiai nusiginklavimo Pugwash konferencijai Nobelio premijos laureatas Andrej D. Sacharov atsiuntė laišką, kuriame pritarė nusiginklavimo idėjai, bet pabrėžė, kad tai gali būti pasiekta tik tada, kai bus įgyvendinta strateginių ginklų lygybė. Jis taip pat ragino ginti žmogaus teises ir imtis žygių sustabdyti prosovietinės sferos plitimą. Be to, konferencijoj dalyvavusius mokslininkus ragino ginti Sov. S-gos įkalintus sąžinės kalinius, kaip Mart Niklus, Viktoras Petkus, Balys Gajauskas ir daugelis kitų.

Į Afganistano partizanų nelaisvę patekęs sovietų kareivis Anatolij M. Sacharov patvirtino, kad sovietai naudojo prieš partizanus cheminius ginklus.

Argentinos karo laivynas ir karo aviacija vėl sutiko dalyvauti ją valdančioj karinėj juntoje, kurioj per 11 mėn. buvo likusi tik viena armija.

Lenkijos Solidarumo unijos besislapstąs 5 asmenų koordinacijos komitetas mano, kad rugpjūčio 31 Lenkijoje vykusios demonstracijos buvo moralinis laimėjimas, ir paragino panašias demonstracijas vėl surengti Solidarumo unijos legalaus įregistravimo sukakčiai paminėti lapkričio 10 ir 11.

Italijos parlamentas priėmė įstatymą, suteikiantį tardytojams teisę tirti mafijos įtaką ir jos turty šaltinius.

Popiežiui Jonui Pauliui II sutikus priimti Palestinos išlaisvinimo organizacijos vadą Yasir Arafat, įniršęs Izraelis apkaltino Vatikaną nieko nedarius žydų persekiojimui II pasaulinio karo metu sustabdyti. Atsakydamas Vatikanas pabrėžė, kad Izraelis savo pareiškime vartojas neįtikėtinus žodžius, kurių Vatikanas negalys tylom praleisti.

NBC tvirtina turinti naujų įrodymų, kad pasikėsinimas prieš popiežių Joną Paulių II buvęs įvykdytas su Sov. S-gos ir Bulgarijos žinia ir galbūt su jų pagalba.

ŠANTAŽAS PRIEŠ VYSK. J. STEPONAVIČIŲ

Iš Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos Nr. 52

Sužlugus civilinės valdžios projektui pravesti savo kandidatų į vyskupus, reikėjo kažką apkaltinti. Šitai padaryti pasiūvė anonimas, kuris 1981 metų Kalėdose įvairiais adresais išsiuntinėjo pikta ir šmeižiantį raštą, turintį tikslą dar labiau sujausti protus tėvynėje ir Vakaruose. Labai keista, kad vienas ordinaras šį anonimą pavadino "stipriu raštu". Kadangi anonimas tobulai išreiškia KGB pažiūras į Julijoną Steponavičių ir į aktyvius kunigus, todėl ir norime jį pakomentuoti.

Ką aiškina anonimas?

Anonimas aiškina, kad tuo metu, kai Lietuvos vyskupijas valdė ne vyskupas, bet valdytojai, "pradėjo kurtis įvairios grupuotės iš puikuolių-įkarjėstų... trukdydamos darbą ordinarams".

Kunigai — karjeristai elgėsi visiškai ne taip, kaip rašo anonimas. Tuo metu, kai trečdalis ištikimų kunigų kentėjo sovietiniame Gulage, kunigai — karjeristai leisdavosi įtraukiami į KGB voratinklį, pasirašydavo raštus net prieš popiežių Pijų XII ir tokiu būdu lipo karjeros laiptais. Tie kunigai, kurie bandė kovoti prieš KGB pastangas pajungti Lietuvos Katalikų Bažnyčią komunistinės valstybės interesams, karjeros nesiekė. Jų karjera — nuolatiniai barimai, gąsdinimai, užkampių parapijos, lageriai ir panašiai.

Kodėl norėjo greitai "sutvarkyti"?

"Vilkinimas, sprendžiant hierarchijos klausimą, galutinai baigia suskaldyti mūsų vienybę", — rašo anonimas.

Kai kompartija ir valstybinis saugumas paruošia ir pateikia kandidatų į vyskupus projektus ir siekia greitai "sutvarkyti" Lietuvos Katalikų Bažnyčios hierarchijos klausimą tik civilinei valdžiai priimtiniomis sąlygomis, ar tai gali pasitarnauti Bažnyčios vienybei? Nejaugi anonimas toks naivus ir nežino, kas suskaldė Lietuvos kunigų vienybę? Bedieviai ir baimė patekti į lagerius. O dabar skaldo karjerizmas ir baimė, kad kelias atgal gali kainuoti gyvybę.

Kuo paaiškinti, kad dalis kunigų dešimtis metų ignoravo vyskupus tremtinius? Kuo paaiškinti, kad valdžios nekenčiami ir persekiojami kunigai ne tik nesulaikydavo Kurijos moralinės paramos, bet taip pat būdavo ignoruojami ir net barami? Prie Lietuvos kunigų vienybės griovikų mes priskiriame ir anonimą, kurio mintys tobulai sutampa su kovingų bedievių mintimis.

Anonimas kaltina

Anonimas kaltina, kad tremtinių vyskupas Julijonas Steponavičius neišlaikęs Apaštalu Sosto paslapties apie naujų vyskupų nominaciją.

Iš tikrųjų paslaptį pažeidė ne vyskupas Julijonas Steponavičius, bet kandidatai į vyskupus, kurie, neturėdami popiežiaus paskyrimo bulės, o tik slapta Apaštalu Sosto pranešimą apie paskyrimą, ėmė viešai ruošti savo konsekracijai — pasiskyrė konsekracijos dieną, pakvietė svečius ir pradėjo rekolekcijas.

Gi vyskupas Julijonas Steponavičius parašė vyskupui Liudvikui Poviloniui raštą, remdamasis ne slaptu Apaštalu Sosto pranešimu, bet vyskupo Povilo-

nio, kun. Algirdo Gutausko ir Religijų reikalų tarybos įgaliotinio Petro Anilionio pasisakymais apie projektuojamą tremtinių vyskupų įdarbinimą ir naujų vyskupų paskyrimą. Sunku spręsti ir apie tai, ar asmenys, neišlaikę paslapties vyskupų skyrimo reikale, padarė nusikaltimą, nes kunigai, negaudami naujos Vakarų leidžiamos teologinės literatūros, nežino naujausių Bažnyčios teisės nuostatų ir jos komentarų tuo klausimu.

Vyskupas kompromituojamas

Anoniminis autorius teigia, kad, girdi, vyskupo Julijono Steponavičiaus inspiruoti kunigai nepagarbiai kalbėjo apie Šv. Tėvą, kardinolą Casaroli ir kitus aukštus Vatikaną pareigūnus. Tai aiškus ketinimas sukompromituoti vyskupą Julijoną Steponavičių ir prieš jį nustatyti Apaštalu Sostą. Kas patikės, kad vyskupas, kuris už savo ištikimybę Bažnyčiai daugiau negu 20 metų gyvena tremtyje, nepagarbiai kalbėtų apie vyriausiąją Bažnyčios Ganytoją. Be to, norėtųsi paklausti, iš kur anonimas žino, kad tariamai vyskupas Julijonas Steponavičius nepagarbiai kalbėjęs apie Šv. Tėvą? Jeigu anonimui tikrai brangūs Lietuvos Katalikų Bažnyčios reikalai, tai, užuot šmeižęs tremtinius vysku-

pus, tegu parašo Šventajam Tėvui tiesią apie Panevėžio vyskupijos ordinarą: šios vyskupijos kunigai ir tikintieji tikrai liktų jam labai dėkingi.

Kas slepiasi po "gynėjo" kauke

Anonimas tiek įsikarščiuoja, jog išdrįsta pareikšti, kad, jeigu vyskupas Julijonas Steponavičius ir Vincentas Sladkevičius — būtų parodę gerą valią, tai jau prieš keliolika metų būtų buvę įdarbinti.

Lietuvos kunigai žino, kokios "geros valios" sovietinė valdžia reikalavo iš tremtinių vyskupų — išduoti Bažnyčios interesus, nekaltiem apkaltinti save ir paskelbti netiesą apie Lietuvos Katalikų Bažnyčios padėtį. Šitos vienos anonimo minties pakanka, kad būtų aišku, kas slepiasi po anonimo — Bažnyčios "gynėjo" kauke.

Kodėl nevyko į Eucharistinį Kongresą?

Anonimas kaltina vyskupą Vincentą Sladkevičių, kodėl jis nevyko į Philadelphijos Eucharistinį Kongresą, nes iš ten būtų buvusi galimybė susisiekti su Vatikanu.

Lietuvoje labai gerai žinoma, kad ekskursiją į Philadel-

(nukelta į 2 psl.)

Iš Lietuvos vyčių seimo Clevelande. Iš k.: A. Senkienė, Ateitininkų Federacijos vadovas Juozas B. Laučka, vysk. Anthony Pilla, kun. Gediminas Kijauskas, SJ, Izabelė Laučkienė. Nuotr. V. Bacevičiaus

ČEKOSLOVAKIJOS CHARTOS '77 LIKIMAS

Sovietų ir satelitinų valstybių tankam 1968 sužlugdžius Prahos pavasarį, Čekoslovakijoje tik 1977 išdrįso pasirodyti nedraisi charta 77, kurią pasirašė apie 1,000 profesorių, rašytojų, žurnalistų, kultūrininkų, partijos narių ir vienas kitas darbininkas. Pasirašiusieji už tai brangiai sumokėjo, o kai kurie dar ir dabar tebemoka: apie 30 dar tebelaikomi kalėjimuose, apie 150 buvo leista ar priversta emigruoti, o likusieji arba atliko jiems skirtas trumpas bausmes arba yra dažnai šaukiami tardymam porą dienų palaikomi arešte ir paleidžiami su įspėjimu, kad tai dar nėra paskutinis kartas. Turėjusieji darbus buvo iš jų atleisti ir dabar gali gauti tik fizinius darbus. Jų vaikai neįsileidžiami į universitetus ar kitas aukštojo mokslo įstaigas. Pasirašiusieji ar jų šeimos nariai yra nuolat susisiekti policijos sulaikomi gatvė, ir asmens dokumentai nuolat tikrinami, jų vairavimo leidimai atšaukiami ir jie yra verčiami atlikti naujus vairavimo egzaminus, dažnai net po kelis kartus. Kartais jie įspėjami, kad jų dokumentuose

esančios nuotraukos neatitinka jų tapatybės, ir verčiami prašyti, kad jiems būtų išduoti nauji tapatybės dokumentai.

Šis sąjūdis niekada neturėjo daug pasekėjų ir jų skaičius neauga, nes dabar kiekvienas yra įsitikinęs, kad kalbėti apie poli-

MENACHEM BEGIN VIZIJOS

Iki šiol buvę Izraelio ministrai pirmininkai, kaip Ben Gurion ir Golda Meir priklausė prie socialistinio idealizmo prisunkusios sionistų šakos, o dabartinis min. pirmininkas Menachem Begin išaugo karingai nusiteikęs Vladimirio Žabotinskio vadovaujamos sionistų revizionistų įtakoj. Žabotinskis įrodinėjo, kad sionizmas turįs užimti karingą savisaugos liniją ir pats rūpintis žydų saugumu.

Būdamas tik 15 m., Begin įsijungė į Lenkijoje veikusią pusiau karingą žydų jaunimo organizaciją, ir čia įsigytų patyrimu jis ir vadovaujasi, vykdydamas dabartinę savo politiką. Atsirašęs Palestinoj, jis vadovavo teroristinei

SOVIETŲ SĄJUNGA SUSIRŪPINO

JAV pagaminti F-15 ir F-16 Izraelio lėktuvai per Libano karą numušė 83 sovietų gamybos MIG-23 Sirijos lėktuvus, o per 1973 m. karą Izraeliui baimės įvairius sovietų gamybos SAM-6 ir SAM-8 raketos pajėgė numušti tik vieną Izraelio lėktuvą. Vos tik Sirija spėdavo Bekaa slėny išdėstyti šias raketas, jos bematant Izraelio lėktuvų būdavo sunaikintos.

Nejuokais susirūpino sovietų ginklų žinovai ir propagandininkai ir pradėjo ieškoti priežasčių, kodėl sovietų ginklai pasidarė tokie neefektyvūs. Kaip gali prisipažinti, kad sovietinė technika gali būti atsilikus? Jokia pasaulio valstybė nebesiaktikės sovietiniais ginklais.

Ir štai per Maskvos televiziją žymiausias Sov. Sąjungos propagandininkas Leonid Zamiatin šoko aiškinti ir įrodinėti, kodėl sovietiniai ginklai neatneša lauktų pasekmių. O Sov. S-gos

oro gynybos viršininko pavaduotojas gen. Evgeni Jurasov, surinkęs būrį žinovų, nuspaudė į Libano Bekaa slėnį tirti Izraelio lėktuvų sudaužytų baterijų likučius.

O pagal Zamiatin sovietų ginklai neteko pranašumo dėl to, kad juos valdė arabų, o ne sovietų kariai. Esą arabai nesugeba modernių ginklų valdyti ir nemoka su jais elgtis. SAM raketos yra judrios, bet Sirija išdėstė jas ir paliko toj pat vietoj, kad Izraelio lėktuvam būtų lengviau jas surasti. Panašiai atsitiko ir su sovietų lėktuvais. Kiekvienas MIG lėktuvus turi lakūną įspėjantį įrengimus, pasakančius, kada prieš radaras yra pasigavęs lėktuvą ar kada jį buvo iššauta prieš raketa. Bet Sirijos lakūnai, išgirdę įspėjamuosius garsus, vietoj ėmėsi atsipalaidavimo veiksmų, su paršūtu iššokdavo iš lėktuvo, o nevaldomas lėktuvas nukrisdavo.

Vakarinis Jordano krantas

Šis, Šventraštis vadinamas Judėjos vardu, žemės ruožas yra matęs daug atmainų. Jį valdė izraelitai, asirai, babiloniečiai, makedoniečiai, romėnai, turkai ir angliai. 1947 J.T. įsteigus žydų valstybę, tuometinę Palestiną buvo nuspręsta padalyti į dvi valstybes — žydų ir arabų. Vakarinis Jordano krantas pagal šį padalinimą atiteko arabam, bet 1950 jį aneksavo Jordanas, o 1967 jį užkariavo Izraelis per 6 dienų karą.

Čia gyvena 720,000 palestiniečių, o nuo 1967 Izraelis čia įsteigė apie 100 žydų kolonijų su apie 30,000 žydų. Aptvertos spygliuotom vielom ir nuolat ginkluotų sargybinių saugomos šios kolonijos sudaro krislą arabų akyse. Izraelis pakėlė šio krašto ūkį — išvedė kelius, elektros energijos linijas, pastatė eilę drėkinimo kanalų, bet arabam

atrodo, kad visa tai buvo daroma tik dėl to, kad Izraelis rengiasi šį ruožą aneksuoti. Palestiniečiai skundžiasi, kad Izraelis iš jų surenka daugiau mokesčių, kaip čia investuoja. Čia importas iš Izraelio sudaro 90 proc. viso

kranto importo, o Izraelis įsiveža iš čia tik 65 proc. kranto eksporto. Izraelis dirba apie 80,000 palestiniečių, dažniausiai tokius darbus, kurių žydai nenori dirbti, bet gauna tik 81 proc. žydams už tokį pat darbą mokamo atlyginimo. Izraelis kontroliuoja 70 proc. dirbamos žemės ir drėkinimui sunaudoja 30 proc. čia esančio vandens.

Palestiniečiai turi mažai teisių. Bet kuris palestinietis gali būti sulaikytas, įkalintas ar ištremtas jo jokio kaltinimo. Jų ūkiai ir namai gali būti nusavinti, o pasėliai sudeginti. Už akmenų mėtymų į Izraelio autovežimius sugriaujami palestiniečių namai. Iki šiol dėl to buvo sugriauta apie 1,500 namų ir ištremta 1517 palestiniečių, kurie buvo vietiniai arabų vadai ar rinkti pareigūnai. Tremiama be jokio įspėjimo. Užrištom akim atgabenami prie sienos ir paleidžiami be maisto ir be jokių susisiektimo priemonių. Dėl to net 98.2 proc. palestiniečių nori nepriklausomos valstybės ir 86 proc. sutinka, kad juos valdytų Yasir Arafat su Palestinos išlaisvinimo organizacija. Tik nuo pavasario pradžios buvo pašalinti teisėtai išrinkti 8 miestų burmistrai už tai, kad atsisakė bendradarbiauti su Izraelio šiame krante steigiamom civilinėm įstaigom.

NAUJA LIETUVIŲ PRANCIŠKONŲ VADOVYBĖ

Lietuvių pranciškonų provincijos vadovai — viršininkai, pareigūnai ir rinkti atstovai — buvo susirinkę kas trečius metus Šaukiamon kapitulon. Ji vyko Kennebunkport, Maine, vienuolyne rugsėjo 13-16. Dalyvavo ir generolo atstovas.

Svarstyti praeities darbai, siūlyti pasiūlymai ateičiai. Tuos siūlymus ir naujus planus svarstys nauja vadovybė, kuri yra išrinkta tokios sudėties:

Provincijolų perrinktas Tėv. Paulius Baltakis, OFM. Vice-provincijolų naujai išrinktas Tėv. Augustinas Simanavičius, OFM. Patarėjas išrinkti: Tėv. Jurgis Gaillušis, Tėv. Bernardinas Grauslys, Tėv. Viktoras Gidžiūnas, Tėv. Antanas Prakapas.

Trys liuteronų sektos, turinčios apie 5.5 mil. pasekėjų, nutarė iki 1987 įsijungti į Liuteronų Bažnyčią Amerikoje. Jom susijungus, pasiliks atskirai veikią Missouri ir Wisconsin liuteronų sinodai.

Amerikos žydų B'nai B'rith organizacija viešai pritarė prezidento Reagano Artimųjų Rytų taikos planui.

Savaitės įvykiai

Lenkijoje Wroclaw ir Nowa Huta miestuose įvyko gyventojų susirėmimų su policija. Gyventojai iš langų akmenimis apmėtė pro šalį važiuojančius policijos autovežimus ir, surengę demonstracijas, bandė žygiuoti gatvėmis. Policija juos išsklaidė vandens švirškais ir lazdomis.

Monako kunigaikštienė iš Philadelphijos kilusi buv. Hollywoodo filmų aktorė Grace Kelly mirė nuo automobilio nelaimės gautų žaizdų, turėdama 52 m. amžiaus. Jos vairuojamas automobilis, sugedus stabdžiam, nusirito į bedugnę.

Kelios Amerikos vadovaujančios firmos pradėjo telkti daugelio milijonų paramą Libano gyventojams.

V. Vokietijoje prie Mannheimo aerodromo nukrito ir sudegė JAV armijos malūnsparnis CH-47 Chinook su amerikiečių įgula ir įvairių valstybių paršutininkais, turėjusiais dalyvauti aviacijos šventė. Žuvo 45 žmonės. Armija laikinai sustabdė skraidymus šiais malūnsparniais.

Ispanijoje Malaga mieste nukrito Amerikos keleivinis DC-10 lėktuvas su 393 į Ameriką grįžtančiais turistais. Žuvo 46 ir buvo sužeista 113 žmonių.

Varšuvoje vyksta prie Nepriklausomos Lenkijos konferencijos priklausiusių keturių disidentų — Leszek Moczulski, Romuald Szczemiatiew, Tadeusz Stanski ir Tadeusz Jandziszek — teismo byla. Jie yra kaltinami bandę atskirti Lenkiją nuo Sov. S-gos.

Irane buvo įvykdyta mirties bausmė keturiem "Irako agentams", vykdžiusiems teroristinius veiksmus prieš vyriausybės narius.

Danijos koalicinį ministerių kabineta sudarė konservatorių partijos pirmininkas Poul Schluter.

Prie Danijos krantų nukrito į jūrą Nato kariniuose pratimuose dalyvaujantis JAV jūrų pėstininkų malūnsparnis su 5 žmonių įgula. Visi žuvo.

Šveicarijoje, susidūrus traukiniui su vokiečių turistų autobusu, žuvo 39 žmonės.

Kinijos komunistų partijos kongresas faktiškai Kinijos valdovą Deng Xiaoping išrinko partijos karinės komisijos pirmininku ir politinio biuro patariamosios komisijos pirmininku. Partijos generaliniu sekretorium buvo išrinktas jo šalininkas Hu Yaobang.

Izraelio lėktuvai viena po kitos sekusiomis bangomis per 8 val. puolė Sirijos ir palestiniečių raketų bazes ir kitus įrengimus Bekaa slėnyje ir užmušė per 40 žmonių. JAV paragino šalį susilaikyti nuo bet kurių karo veiksmų.

Rytiniam Beirute nežinomų teroristų išsprogdinta bomba falangistų partijos būstinėje užmušė neseniai Libano prezidentu išrinktą Bashir Gemayel ir 8 jo šalininkus ir sužeidė 50 žmonių. Prisišijoma, kad Libane gali vėl atsinaujinti vidinės kovos tarp falangistų ir kairiųjų.

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Rimtai susirūpinta greitai Lietuvos vietovardžių nykimu. Pavergtoje Lietuvoje liuanistinė medžiaga renka L. M. Akademijos Lietuvių kalbos ir literatūros institutas. Jam talkina Vilniaus universitetas ir kitos aukštosios mokyklos, taip pat Paminklų apsaugos ir Kraštotyros organizacijos. Kiekvieną vasarą yra rengiamos specialios ekspedicijos į atskirus rajonus. Tačiau paaiškėjo, kad šis darbas vyksta per lėtai. Padėtis esanti beveik katastrofiška. Ir tuo reikalu buvo suauktas specialus posėdis, kuriame dalyvavo profesoriai ir mokslo bei švietimo įstaigų atstovai: prof. Vl. Grinaveckis, akademikas K. Korsakas, mokytojas įstaigų vadovybės atstovas St. Imbrasas, prof. V. Mažiulis, prof. Z. Zinkevičius, Dabartinės liuanistinės kalbos sektoriaus vadovas Aleks. Vanagas, Kultūros ministerijos atstovas Edm. Misiulis, Švietimo ministerijos atstovė M. Petrauskaitė, Paminklų apsaugos ir Kraštotyros draugijų atstovai A. Pupkis ir K. Račkauskas, aukštojo ir specialiojo mokslo atstovas J. Rajeckas. Reikalo aktualumą referavo Aleks. Vanagas. Jis įsakmiai pabrėžė: *"Intensyvus mūsų kaimo gyvenimo kitimas tiesiog aktyviai naikina tradicinius kalbos lobius — tarmes, leksiką, o labiausiai — vietovardžius"*. Toliau A. Vanagas prisipažįsta, kad Institutas savo jėgomis per metus gali surengti tik vieną ekspediciją, o darbo esą dvidešimtyje rajonų. (Šią vasarą tokia ekspedicija darbuos Alytaus rajone). Taigi visa

aprepti reikėtų dvidešimties metų. Tačiau atrodo, kad po 20 metų tokios ekspedicijos jau nebebūsimos reikalingos, nes tada jau nebebūsią ką užrašinėti, nes senųjų žmonių, atsimenančių vietovardžius jau nebebūsią. Balos, pievos, kalneliai, seni medžiai, būdingi vienkiemiai jau dabar dirbtinai sunyko, vietoje gražiausių vardais žinomų vingiuotų upelių atsirado tiesūs bevardžiai vandens nutekėjimo grioviai. Taigi medžiagą kultūros istorijai reikia rinkti dabar, nes ir po penkerių metų jau gali būti per vėlu. A. Vanagas siūlo į rinkimo darbą net visus rajonų kultūrininkus. Tik ekspedicijoms turėtų vadovauti prityrę liuanistai. Tik čia ir vėl prelegentas užkliūva už didelės kliūtis: tie liuanistai turį vadovauti visur (kur reikia ir kur nereikia: pionierių, komjaunuolių stovyklose, darbo tarybų brigadose, net toli nuo Lietuvos). Suprantama, kad Instituto darbuotojai ne viską galės padaryti, ką yra užsimoję, nes daugelis planų atsimuš į okupacines kliūtis, tačiau geras dalykas yra jau pats susirūpinimas ir matomas kultūrinis turty sunykimo pavojus. Tas svarbus ir ilgas pasikalbėjimas buvo išspausdintas 1982 m. "Kultūros Barų" nr. 6. — Pagaliau išspausdintas "Lietuviškosios tarybinės enciklopedijos" devintasis tomas. Skelbiama, kad tomas turįs 1500 puslapių, išleista 75 tūkstančiai egzempliorių. Apima dalį P ir S raidžių: pradedama Pintuvėmis (Mergvakario

apeiga iš lietuviškų vestuvių) baigiama amerikiečių mokslininku Dž. Samneriu. Daugybė straipsnių skirta Rusijai ir jos miestams, revoliucijai, net rusiškam menui. Žodžiu, greta rimtų enciklopedinių žinių prigriūsta ir daug sovietinio šlamšto.

— Pavergtoje Lietuvoje gana kukliai paminėta 50 metų sklandymo sukaktis. Duota šiek tiek sklandymo istorijos, paminimi žymiausi sklandytuvų konstruktoriai: B. Oškiniš, B. Karvelis ir kt. Minima Nidos sklandymo mokykla, dabartinė Prienų aviacijos gamykla. Žinoma, sklandymo išaugimo nuopelnai priskiriami sovietinei santvarkai. Didžiojamasi naujausiu bėmatoriniu sklandytuvu LAK-11 NIDA, kurį sukūrė konstruktorius J. Bankauskas.

— Tenykštėje spaudoje skelbiama, kad šiais mokslo metais pavergtoje Lietuvoje vidurinės mokyklos lankys pusė milijono mokinių. Per penkis tūkstančius būsių pirmamečių mokinių. Net 1900 jaunų mokytojų šiemet pradėjo pirmą kartą dirbti mokyklose. Specialias mokyklas lanko 63 tūkstančiai, aukštąjį mokslą studijuoja 72 tūkstančiai. Tikrovė gal kiek kitokia!

— Rugsėjio 27 Palangos kapinėse šalia seniau mirusio savo vyro komp. Balio Dvariono palaidota žinoma pianistė Aldona Smilgaitė-Dvarionienė. Gimusi Petrapilyje lietuvių veikėjo Antano Smilgos šeimoje, gavo gerą muzikinį auklėjimą ir visą gyvenimą dirbo kaip muzikos mokytoja ir iškilni pianistė, visada nuoširdžiai talkindama savo vyrui Baliaui.

— Spaudoje džiaugiamasi geru Lietuvos javų derliumi. Kambainai palankiu oru jau spėję nupjauti rugius ir kviečius, o Lietuva derlių pardavusi valstybei. Žinoma, spaudoje nerašoma, kad tai žiaurus vietinių žmonių aplėplėšimas. Vietoje trūksta pyrago, net juodos duonos reikia stovėti eilėse, trūksta gyvuliams pašarų, o okupantai už menkas iš aukščiausių nustatytas kainas "nuperka" derlių ir išsiveža visada alkaniems maskoliams.

Pr. N.

BALTIŠKŲJŲ STUDIJŲ KONFERENCIJOS SKANDINAVIJOJ

Septintoji baltiškųjų studijų konferencija Skandinavijoje įvyks ateinančiais metais birželio 10-13 Stockholme. Konferencijai yra parinkta tema: "Tautiniai sąjūdžiai Pabaltijo kraštuose devynioliktojo šimtmečio antrojo pusėj". Šios bendros temos rėmuose, atskirose darbų sekcijose, bus gilinamasi į ekonominius, socialinius, politinius, kultūrinius ir kalbinius veiksnius Pabaltijo kraštuose, kurie turėjo įtakos lietuvių, latvių bei estų tautinio atgimimo vystymuisi ir privedė prie tautinių sąjūdžių pasireiškimo.

Baltiškųjų studijų konferencijas Skandinavijoje periodiškai rengia Stockholme veikiantis Baltų Institutas drauge su Stockholmo universiteto baltiškųjų studijų centru. Konferencijas finansškai remia Švedijos švietimo ministerija, švedų institutas ir Stockholmo miesto savivaldybė.

Paskutinė, šeštoji, baltiškųjų studijų konferencija įvyko Stockholme praėjusiais metais, taip pat birželio mėnesį. Jų dalyvavo mokslininkai iš devynio-

APIE LIETUVAITĖ DAILININKĖ

Japonijoje leidžiamas žurnalas "Vision" straipsnyje apie šiuolaikinę amerikiečių dailę paminėjo lietuvių dailininkę Aldoną Simanavičiūtę, atspausdindamas keturių jos darbų nuotraukas. Aldona Simanavičiūtė yra komercinio meno dailininkė, jau išgarsėjusi šioje meno srityje.

likos įvairių pasaulio kraštų, atstovaujančių apie devyntąsimčiai universitetų ir aukštojo mokslo institutų. Konferencijai buvo pateikta daugiau negu šimtas pranešimų įvairiais baltistikos klausimais. Konferenciją atidarė Švedijos švietimo ministerė.

Iš Liet. Kat. Bažnyčios KRONIKOS

(atkelta iš 1 psl.)

phijos Eucharistinį Kongresą organizavo ne Lietuvos vyskupai, bet Religijų reikalų tarybos įgaliotinis Kazimieras Tumėnas. Primitynos pastangos įkaltėi tremtinį vyskupą vykti į Eucharistinį Kongresą su bedieviškos valdžios sudaryta Lietuvos dvasiškių delegacija tik sustiprino prielaidą, kad čia slypi kažkokia civilinės valdžios klaida, todėl vyskupas Vincentas Sladkevičius ir atsiskak vykti.

Kun. A. Svarinsko pamoksias
Anonimas toliau kaltina, kad karštagalviai iš Katalikų komiteto per Šilinių atlaidus bjauriais žodžiais niekino vyskupais nominuotus kandidatus.

Iš tikrųjų, Šilinių atlaidų metu, po sekmadienio oficialių pamaldų, 3 val. popiet, į bažnyčią susirinko daug jaunimo, ir kunigas Alfonsas Svarinskas jiems pasakė pamokslą, nušvieddamas dabartinę Bažnyčios padėtį. Pamokslininkas paaiškino, kad Šventasis Tėvas nori kiekvienai Lietuvos vyskupijai pa-

skirti ganytojus, kad tarp Vatikano ir Maskvos tuo klausimu vykstančios derybos ir kad reikia daug melstis, jog nebūtų vyskupais paskirti tik valdžiai naudingi kandidatai. Apie pačius kandidatus pamokslininkas nepasakė nė žodžio, o tik paminėjo, kad sunkioje Bažnyčios padėtyje reikia, kad vyskupai turėtų drąsos pasakyti tiesą ir už tiesą kentėti.

Po pamokslu kunigas Svarinskas kartu su jaunimu keliais nuo didžiojo altoriaus apėjo apie Šiluvos bažnyčią, prašydami Mariją, kad Lietuva gautų tik gerus vyskupus. Jaunimo kruvini keliai nepatiko valdžios atstovams, kurie stebėjo šią neįprastą atgailos eisena, tačiau, atrodo, kruvini keliai nepatiko ir Lietuvos Katalikų Bažnyčios "gynėjui" — anonimui.

Kodėl taip puolamas vyskupas?

Tikinčiųjų visuomenei belieka paaiškinti, kodėl paskutiniu laiku taip atakuojamas tremtinys vyskupas Julijonas Steponavičius. Tiesa, ir anksčiau valdiški bedieviai jo nekentė už prielankumą ir ištikimybę Bažnyčiai. Bet ši neapykanta dar labiau sustiprėjo, kai popiežius paskelbė vieną kardinolą in pectore, ir pasaulio spauda pradėjo spėlioti, kad tas kardinolas esąs vyskupas Julijonas Steponavičius. Nejaugi vyskupas tremtinys yra kaltas, kad Lietuva savo kančia ir aukomis nusipelnė Bažnyčios pripažinimą? Nejaugi vyskupas Julijonas Steponavičius kaltas, kad Lietuvos tikintieji jį labai vertina už jo ilgametę ištikimybę Bažnyčiai ir tikrai džiaugtųsi pamatę ant tremtinio vyskupo galvos kardinolo skrybėlę.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northport, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje — **OHLERT-RUGGIERE, Inc.**, 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Verilli, Altschuler Schwartz, Inc. N.Y. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, būnus, optlohs fondus, commmodities, auksą, atidaryti IRA planus. Susinteresuoti skambinkite 212 644-5580 arba nemokamai iš visur tel. 800-223-1512.

LIETUVIŲ RADIOJ VALANDA WORCESTER, MA. — WICN 90.5 FM. Trečiadieniais 8:30-9:30 v.v., šeštadieniais 5-6 v.v. Inž. Ed. V. Mellus Jr., vedėjas, 23 Shirley Rd., Shrewsbury, MA. 01545. Tel. 617 852-3665.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", šeštad. WEVD 8-9 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", trečiad., 6:05-7:00 val. vak., iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — **NEW JERSEY** — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK,
NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĮSTAIGA PRIE SV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino

MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSU VIENINTELĖ VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

NAUJAS DANTŲ GYDYMO CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
**VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.**

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privačias
žilavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas
kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

1982
KELIONĖS Į LIETUVĄ

**PRAŠYKITE DAUGIAU
INFORMACIJŲ**

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

Romuvos skautų stovyklavietės 20 metų jubiliejinę stovyklą įsakymus skaito v.s. D. Keršienė. Nuotr. V. Bacevičius

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y., 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-4351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 centsPOSTMASTER: Send Change of Address Notice to: 341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA. LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIĄS • Prenumerata metams \$1.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožiuma • Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Daugiau pagarbos lietuviškai knygai

Jau ruduo. Vakarai ilgėja. Malonu pasėdėti prie stalo, patogioje kėdėje ir paskaityti laikraščius ir knygas. Vasara mus blaškė, nešiojo iš vietos į vietą. Dabar ir darbas ir rudens vakarai kviečia pabūti namuose.

Tais vakarais labiau padraugaukime su lietuviška knyga. Ji sunkiose sąlygose parašoma ir išleidžiama. Ji pati negali išsiversti. Reikia pagalbos iš šalies, reikia ir daugiau ją skaityti. Lietuviškos knygos pareikalavimas ir pirkimas yra labai sumažėjęs. Keista. Tokioje ilgoje kovoje dėl lietuviško spausdinto žodžio mes nesusifirmavome pagarbos ir meilės lietuviškai knygai. Jos nepasiilgstame. Dauguma pramoko angliskai ir skaito tik angliskas knygas. Nebloga yra skaityti knygas kitomis kalbomis, bet yra tikrai gėda lietuviškų knygų neskaityti.

Jauskime pareigą perskaityti bent pačias geriausias, iškilias knygas. Skaitykime ir dailiąją literatūrą ir mokslinę, kuri mum priinama, suprantama. Tokios visiems suprantamos knygos yra istorinės studijos, jeigu jos nesisuka apie kokį specifinį dalyką. Visi galime skaityti knygas ir apie lietuvių kalbą, literatūrą, geografiją. Yra ir mokslinių knygų, kurios prieinamos ir bendresnei visuomenei. Jos yra parašytos lengva kalba, be mokslinių formulių. Tokios knygos žmogų lavina. O išsilavinimo niekada nebus per daug.

Kad knyga labiau pasiektų žmones, reikia apie ją daugiau kalbėti ir rašyti. Būtų gera, kad radijo valandėlės, kurių likad radijo valandėlės, kurių žmonės mieliau klausia, kiekvienoje savo laidoje turėtų koki lituanistinį pokalbį ir primintų, aptartų kokią knygą. Juk tos valandėlės dažnai pasidaro taip tuščios, priklimtos komercijos, estradinės muzikos. Programų

vadovai tikrai gali susiorganizuoti ir kultūrinius programas fragmentus, kur būtų bent trumpai pakalbama lietuviškos kultūros reikalais, kur būtų supažindinama su naujomis knygomis.

Reikia iš tokių knygų ir paskaityti. Dabar juk yra tokios modernios garso įrašymo priemonės. Galima pasitelkti jaunimą, kad jis paskaitytų kokį puslapį iš naujų knygų.

Spauda irgi greitai paskelbia naujas knygas. Reikėtų pasistengti, kad kiekvienam laikraščio numerio būtų kas nors apie lietuviškas knygas. Tiesa, nėra lengva suorganizuoti recenzijas, bet galima nors trumpai paminėti, parašyti bent keletą sakinių, kas toje knygoje yra būdingiausia. Šį metodą naudoja Darbininkas.

Rašant spaudos apžvalgas, galima prisiminti ir knygų recenzijas, pacituoti kokią ištrauką. Nesibijotina ir kontraversinių nuomonių, nes tai klausimą tik pagyvens.

Dabar daug kur kuriasi pensininkų klubai. Čia norime pasiūlyti, kad būtų organizuojami ir kuriami knygų skaitymo klubai. Teko kadaise sutikti tokį knygų skaitymo klubą „Chicagoje. Jį sudarė pensininkai, visi švietus žmonės, mėgstą knygas skaityti. Klubas susirinkdavo kas savaitę ir kas dvi ir pasikalbėdavo, kas ką skaitė. Pasidalindavo net knygomis, kas ką paskaitys ir susirinkime referuos. Ten buvo kalbama ir apie lietuviškas, ir apie angliskas, ir kitų kalbų knygas, kurios tuo metu buvo atkreipusios dėmesį. Visi klubo nariai buvo labai patenkinti, nes prie kavos puodelio praleisdavo porą-trejetą valandų, kultūringai besikalbėdami.

Dabar nėra sąlygų palyginti mūsų knygų produkcijos su kitomis etninėmis grupėmis. Ma-

— 1429 m. turėjo įvykti valdovų suvažiavimas rytų Europos politikos klausimams apsvaistyti. Jis buvo sušauktas Vytauto pily, Lucke. Be paties Vytauto ir Jogailos, čia atvyko Maskvos, Tverės, Riazanės kunigaikščiai, atvyko daugybė Vytauto priklausomų rusų kunigaikščių; pagaliau atvyko pats imperatorius Zigmantas, popiežiaus legatas ir daugelio Vokietijos miestų ir kunigaikščių atstovų. ...Tarp visų suvažiavime iškeltų klausimų vienas iš svarbiausių buvo sumanymas karūnuoti Vytautą Lietuvos karaliumi. Sumanymas išskėlė imperatorius Zigmantas. Jogaila tam pritarė, bet griežčiausiai pasipriešino Lenkijos ponų taryba, kuriai vadovavo Lietuvos savarankiškumo priešas vysk. Zbignevas Olesnickis. Lenkų ponai įrodinėjo, kad Vytauto karūnavimas būtų priešingas Lietuvos ir Lenkijos sutartims, nes tada Lietuva, esą, galėtų po Vytauto išsirikinti sau kitą karalių, o ne tą, kurį išsirikintų po Jogailos mirties lenkai. Kai Jogaila savo sutikimo vienu dėlto neatšaukė, lenkų ponai išvažiavo iš Lucko. Išvažiavo su jais ir Jogaila. Tuo būdu Vytauto karūnacijos klausimas Lucke liko neišspręstas. ... Tačiau Vytautas, susitaręs su imperatorium, ruošėsi karūnuotis. ... Jis jau paskyrė karūnacijos terminą (1430.IX.8), susikvietė svečių ir laukė imperatoriaus atsiuntimos žadėtosios karūnos su karūnacijos dokumentais. Bet lenkai buvo pasiryžę nieku būdu neleisti įvykdyti karūnacijos. Todėl jie suėmė imperatoriaus pasiuntinius, ir Vytautas su svečiais jų nesulaukė. — Po kelių savaitių, 1430.X.27, Vytautas mirė.

Šitaip Šapokos „Lietuvos istorija“ aprašo Vytauto pastangas tapti Lietuvos karaliumi. Kodėl ir kuo šios Vytauto nepasisekusios pastangos tapti nau, kad tokie latviai latviškų knygų daugiau išleidžia ir labiau jas skaito. Yra tautų, kur turtingesni įsipareigojo remti knygų leidimą, remia per draugijas, per specialius klubus. Tada jau sudaromos sąlygos užsakyti rašytojams specifinius veikalus, mokslines studijas.

Gal Švietimo Taryba, kuri rodo daug dinamiskos veiklos, galėtų organizuoti tokius knygų rėmėjų vienetus, planuotų naujų veikalų parąšymą ir išleidimą. Mes gi patys įsipareigokime nusipirkti bent pačias svarbiausias knygas, įsipareigokime lietuviškai perskaityti bent kelias knygas per šį rudenį.

Gal švietimo Taryba, kuri rodo daug dinamiskos veiklos, galėtų organizuoti tokius knygų rėmėjų vienetus, planuotų naujų veikalų parąšymą ir išleidimą. Mes gi patys įsipareigokime nusipirkti bent pačias svarbiausias knygas, įsipareigokime lietuviškai perskaityti bent kelias knygas per šį rudenį.

Gal švietimo Taryba, kuri rodo daug dinamiskos veiklos, galėtų organizuoti tokius knygų rėmėjų vienetus, planuotų naujų veikalų parąšymą ir išleidimą. Mes gi patys įsipareigokime nusipirkti bent pačias svarbiausias knygas, įsipareigokime lietuviškai perskaityti bent kelias knygas per šį rudenį.

tilų, kur ne kartą buvota. Čia ta kryžkelė, kur jau akim užrištum surastum tą gražiąją sodybą, apsuptą didele sunkia akmenų tvora.

Pasukame į dešinę. Tikrai, po šios kryžkelės kiekvienam greičiau plaka širdis. Čia pat ir vartai su iškaba, skelbiančia, kad čia pranciškonų sodyba. Du dideli tašytų akmenų stulpai, kaip kokie sargybos bokštai, čia stovi prie vartų, stovi kukliai, gal net pamaldžiai ir mąsto apie praeitį, kai čia skambėjo medžiokių ragai, kai lėkė turtuolių karietos, veždamos damas su lornetais.

Dabar čia įsisuka auto mašinos. Jos veža kitus turtuolius žmones, kurie čia lankosi metai iš metų, atnešdami ir savo atraičio sukamas rankas, kojas, balzanas bežylančias galvas ir drauge jaunatvės kupinus skruostus. Visko čia pilna.

Čia pat kairėje ir aikštė, kur sustoja visos svečių mašinos. Kiekvienas nori sustoti šešėlyje, kad saulutė neįkaitintų, bet šešėlių čia nedaug. Taip kiti ir nusivaro į pakalnę už didžiojo vasarnamio, kur jau daug medžių ir daug šešėlių.

Išlipęs iš mašinos, išsitiesi ir giliai giliai įtrauki orą. Čia oras visai kitoks. Toks švarus, kad rodo, net gurgžda. Giliai atsikvepi ir apžvelgi visą didelę aikštę. Ten vienuolynas, kryžius, Liurdo grota, Kryžiaus kelių paminklas, berželiai, eglės. Ar visa tebestovi savo vietoje? Taip.

MŪSŲ TEISĖ Į VALSTYBINĮ SAVARANKIŠKUMĄ

Vytauto Vaitiekūno paskaita, skaityta Tautos šventės minėjime 1982 rugšėjo 12 Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne

Lietuvos karalium vis dėlto buvo reikšmingos mūsų tautai, kad 1930 metais, minint Vytauto Didžiojo 500 metų mirties sukaktį, rugšėjo 8-oji, tai yra paties Vytauto savo karūnavimui Lietuvos karaliumi numatytoji diena, buvo įstatymu padaryta nepriklausomos Lietuvos valstybinė šventė?

Šiam klausimui atsakyti, atseit Vytauto kad ir nepasisekusių pastangų tapti Lietuvos karalium valstybinei Lietuvos reikšmei suprasti, turime bent keliomis minutėmis sugrįžti į Vytauto laikus.

Tais laikais, paprastai vadinamais viduramžių vardu, tarpvalstybiniuose santykiuose bent Europoje buvo įsigalėjusi taisyklė, kad krikščioniškoji valstybė savo tarpvalstybiniuose santykiuose su nekrikščioniška valstybe už pastarąją stovi aukščiau. Kitaip sakant, nekrikščioniška valstybė savo tarpvalstybiniuose santykiuose su krikščioniškoji valstybe visada turėjo šiai pastarajai užleisti pirmenybę. Šitokios anų laikų tarpvalstybinių santykių sąrangos rėmuose vystėsi ir Lietuvos-Lenkijos santykiai, kai Lietuvos didysis kunigaikštis Jogaila apsisprendė vesti Lenkijos karalienę Jadvygą, nekrikščionis Lietuvos valdovas vesti krikščionę Lenkijos valdovę.

Nežiūrint to, kad tuo metu Lietuva savo plotu buvo daug didesnė už Lenkiją, ir savo kariu pajėgumu daug galingesnė už Lenkiją, vis tiek nekrikščioniškoji Lietuva turėjo pripažinti pirmenybę krikščioniškajai Lenkijai ir priimti visas iš tokio pripažinimo einančias pase-

mes. Todėl ne Lenkijai teko prisijungti prie Lietuvos, kaip faktų logika diktavo, bet, atvirkščiai, nekrikščioniškajai Lietuvai teko prisijungti prie krikščioniškosios Lenkijos. Lietuvai tai buvo didelis pažeminimas. Bet, kaip sakoma, prieš vėją nepapūsi. Tokia tais laikais buvo bent Europoje tarpvalstybinių santykių sąranga. Su ta sąranga turėjo skaitytis Lietuvos didysis kunigaikštis nekrikščionis Jogaila, veddamas Lenkijos karalienę krikščionę Jadvygą. Kaip 1385.VIII.14 vadinamas Krevos aktas liudija, su ta sąranga skaitėsi, atseit didžiajam kunigaikščiui Jogailai pritarė ir jo broliai kunigaikščiai Skirgaila, Kaributas bei Lengvenis, taip pat ir pusbroliis kunigaikštis Vytautas. Galimas daiktas, kad tas skaitymasis buvo su slapta viltimi, jog ateitis galbūt sudarys atitinkamas galimybes Lietuvai to pažeminimo atsikratyti.

Ir tikrai, kai Lietuva kad ir tik formaliai buvo pakrikščyta, nebėliko jai tos nekrikščioniškosios klūties susilyginti su kitomis Europos krikščioniškomis valstybėmis ir tapti krikščioniškųjų valstybių šeimos lygiateisiu nariu. Faktiškai tačiau Lietuvai tapti lygiateise krikščioniška valstybe, tolygia Lenkijai, dar neužteko vien tapti krikščioniška valstybe. Reikėjo dar šio to daugiau. Ir čia mes susiduriame su kitu viduramžiais tiek valstybių vidaus gyvenime, tiek ir tarpvalstybiniuose santykiuose vyravusiu principu, būtent su hierarchinės sąrangos principu.

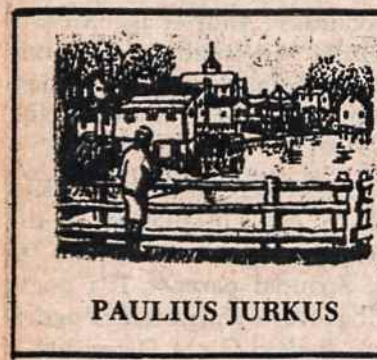
Tarpvalstybiniuose santykiuose tos hierarchinės sąrangos viršūnėje buvo popiežius. Tos istorinės tarpvalstybinės popiežiaus padėties kai kurie likučiai tarptautiniuose santykiuose tebėra praktikuojami ir mūsų laikais. Nepaisant laiko eigoje įvykusių radikalių pasikeitimų, ir po šiai dienai tarpvalstybiniuose diplomatinuose santykiuose tebėra išsilaikiusi tradicija, kad popiežiaus diplomatinis pasiuntinys bet kurioje valstybėje yra visų toje valstybėje reziduojančių diplomatų dekanas, atseit pirmasis tarp lygiųjų. Net ir bolševikai su ta tradicija skaitosis.

Po popiežiaus viduramžių tarpvalstybinių santykių hierarchinėje sąrangoje ėjo imperatorius. Po imperatoriaus — karalius. Po karaliaus — didysis ku-

(nukelta į 4 psl.)

Senovės Lietuvos kanklininkas. Skulptorius Antanas Marčiulionis. Senas kanklininkas — vaidila, prisimena didelius tautos žygius, narsius vyrus — karžygius, kurie sukūrė Lietuvą. Jo klausos moteris su giliu dėmesiu giesmei ir praeičiai. Vaikutis net išsiganę klausosi senovės giesmės. Jam ji atrodo tokia didinga ir galinga.

Su vasara ant vieno suolo
Atostogos Kennebunkporte

PAULIUS JURKUS

2.-

Maino valstybės pajūris yra nuostabus, tiesiog ir kvepia pušynais. Tie keliai keleliai eina ir vingiuoja. Kartais priartėja prie jūros, ir pamatai kaip ji blizga saulėje, blizga kaip sidabras. Debesėliai tingūs, sugulę skliaute. Lengvas vėjelis atneša jūros žolės kvapą.

Kurortiniai miesteliai. Balti namai susiglaudę tupi prie kranto saulėje, tartum žuvėdros. Nameliai atrodo tylūs, bet ir čia vasara, ir čia pilna žmonių. Ateivių iš kitų kraštų, kurie vasarą atsivijo, atsiviję iki čia.

Pakelių lentos kviečia sustoti, pasivaikinti restoranuose, pabūvoti moteliuose, aplankyti istorines vietas. Čia daug senovės, tos ramios gamtos. Visa tai atsiskleidžia kaip kokia romantinė poezijos knyga.

Kadaise, kada kariatom žmonės važinėjo, tie keliukai buvo raityti, išvesti jūros parkrantėm, tiesiai per miestelius.

Dabar didieji greitkeliai — tiesios gražios magistralės — skuba per laukus, per kalnus, per girias. Kiek reikėjo darbo, kol susprogdino akmens kalnus, nukasė šlaitus ir pastatė geriausius pasaulio kelius. Erdvu, tiesu ir švaru. Ir gražu.

Trumpa ta kelionė Maino valstybės greitkeliu. Lentos jau skelbia Wells miestelio išvažiavimą. Taip ir atsiveikini su gražiuoju keliu. Bet ir kiti keliai juk kaip stalas — važiuok ir norėk.

Wells miestelis turi kryžkele. Pasuki į kairę, ir dabar jau atidžiai reikia sekti ženklus. Tuoj bus keliukas į dešinę, į pajūrį, kurį puošia gražusis Kennebunkportas.

Jau ir tas kelias. Ir jis eina per mišką, pelkes, kaimelius. Štai ir naujas platus namų telkinys. Mirksi signalizacijos šviesa. Kryžkelė. Už jos matai gerai pažįstamą restoraną — motelį Nau-

Niekas nepajudėjo, nepasikeitė. Ir aikštė šiomet gražiau žaliuoja, matai ir čiobrelių kilimėlius. Ateina ir lengvas jūros kvapas. Alsuoja jūra. Alsuoja vasara. Ir tu alsuoji tuo dideliu atostogų džiaugsmu.

Ir sveikini tada tuos klevus, kurie lyg kokie milžinai riteriai čia stovi aikštės viduryje, kurių šešėlyje čia vyksta žaidimai piknikų metu. Sveikini tą pušį, tą vienuolę, kuri stovi prie pat didžiojo vasarnamio. Ji iškėlus savo kuklią viršūnę pamažu ošia ir ošia.

Kam teko grįžti į tėviškę iš mokyklos vasaros atostogom, tas žino, koks suimdamas nerimas, įžengus į savo gimtinės sodybą. Pirmą akimirka galvoji, kad esi lyg nusikaltes tiem medžiams, keliukui, suolui. Juk tu buvai išvykęs kažkur kitur, gyvenai su kitais, ne su tėviškės medžiais. Bet juk reikėjo išvykti, kad pro tuos tėviškės vartus grįžtum didesnis, kur kas turtingesnis, kad tuo grįžimu papuoštum savo tėviškę. Bet ir vėl mintis — ar viskas tebestovi taip, kaip palikai, ar niekas nepasikeitė. O jei pasikeitė, tai kur pasikeitė ir kodėl?

Kai žengi toliau, drauge ima plūsti visi prisiminimai, kurie surišo tave su tuo peizažu, su tėviške. Todėl ir brangi ji tau, nes kiekvienas kampelis tau kalba ką nors, kalba tavo kalba.

Ir čia juk daugelio tėviškė, ty, kurie atvyksta metai iš metų,

kad čia nusilenktų šventajam Antanui, koplyčios tylai, kad pasukui ramiais žingsniais pereitų parką, pasikalbėtų savo mintimis su pušimis, berželiais, kad, nuėję prie okeano, stovėtų valandėlę ir gėrėtusi vandenį platybė, vėjelio dūstelėjimais.

Taip. Atvykome čia, kur daug vasaros, malonios ramybės. Bet dabar reikia nužengti iki vasarnamio raštines. Tokia tvarka. Raštinėje sėdi mieloji Lottie Ulrich-Adomėnaitė, iš Maspetho. Jau eilė metų, kaip ji savo vasaras atiduoda vienuolynui ir dirba raštinėje. Jos stalas kaip generaliniame štabe — apraustas visokiais planais, popieriais. Čia viskas išdėstyta, kur ir kas gyvena, kada atvyksta, kada išvyksta. Taigi turi pasirodyti pirmiausia jai, ir ji pasakys viską, paduos raktus ir pridės paskutines instrukcijas.

Čia sutinki ir Tėvą Steponą Ropla, kuris jau antri ar treči metai administruoja vasarvietę ir priiminėja svečius. Tai sudeginta ir didelė administracija, bet jis jaučiasi savo balne — viską pamato ir viską laiku sutvarko. Jis jaukiai ir mieliai visus priima. Ir aš gaunu kambarį. Šį kartą pačiam didžiajam vasarnamio, pirmam aukšte, gale. Kairėje. Niekada nesu čia gyvenęs, tai nežinau, kaip čia girgžda gindys, kokių balsu atsidaro durys. Visa tai juk priklauso prie vasarnamio muzikos. Visa tai ir sudaro atostogų atmosferą.

Reikia atsinešti daiktelius. Atidaru automobilio bagažinę. Lagaminas su būtiniausiais baltiniais. Ir rašoma mašinėlė. Ir ko ji čia atkeliauo su manimi? Rodo, pati įsoko į bagažinę, kad čia atkeliautų. Ir imi save barti, kam ją pasiėmei, tą rašomąją mašinėlę. Čia atostogų kraštas, čia nerashoma, o gyvenama drauge su vasara. Bet — aš ją pats pasiėmiau. Jau toks esu. Nepataisomas. Kvailas ir bails. O kas bus, jei ateis įkvėpimas ir norėsi rašyti. Gal pajūrio vėjai supūs tiek daug minčių, kad tiesiog sprogdins iš vidaus. Turėsi rašyt. O jei nebus mašinėlės, kas tada? Kai ranka rašai, gaunasi visai kitokia istorija. Pradžioje dar šiaip taip panašią į raidę parašai, o paskui nuvingiuoji kaip siūlą, kaip kokių arabišku raštu. Nebeįskaitai, ką ten genialaus būsi parašęs. Taip ir tenka išmesti laukan.

Kai turi mašinėlę, kas kita. Bėlieka laukti tik to įkvėpimo. Bet ar jis ateis ir palies tave?!

Taip yra, kad čia atvykęs pirmiausia turi skubėti į baseiną išsimaudyti. Tuoj užtempi maudymosi kelnaites. Pasiuto, reikia save jau kalte įkalti. Sunkiai įlendi. Tai ir atostogų pradžia. Reikės saugoti svorį, kai čia taip ištaigiai ir gardžiai maitina. Prie baseino, kurį kiti vadina ežerėliu!

(Bus daugiau)

BALFAS — TAI AŠ

Sakome, kad laikas keičia žmones. Tuo pasakymu lyg norime atsikratyti turimų įsipareigojimų, atsakomybės. Juk taip lengva sumesti visą kaltę tam amžinai judančiam laikui, tartum jis būtų mūsų gyvenimo kelio tiesės. Kam nors primenant, kad turime būti savo krašto mylėtojai, rūpintis lietuviškumu, kai kas moja ranka ir sako: "Dabar nebe tie laikai. Reikia prisitaikyti prie gyvenimo, prie naujų vėjų".

Prašydami aukų labdarai, taip pat kai kada išgirstame išsiskolinėjimus, vis tam vargšui laikui sumetant visą kaltę.

Tikrumoje mes, žmonės, esame laiko valdovai. Žmonės keičia laiką, jie nustato jo formas. Juk aš esu savo "aš" vadovas, ir aš turiu tvarkyti savo prigim-

ties reikalavimus, įsipareigojimus. Patriotiškumas yra mano gimto kraujo šauklys, meilė artimui yra prigimta dvasinė būseną. Tų dalykų niekas negali nukreipti nuo manęs.

Verčiame žodyno puslapius, kad žodžiai prabiltų į mus. Gal ir užmiršome jų reikšmę.

Štai dosnus: kuris su noru duoda, nešykštus.

Šykštus: pernelyg vengias išlaidų, rodąs perdėtą taupumą.

Vargšas: vargstantis, nelaimingas žmogus, varguolis.

Turtuolis: turįs daug turto, didžturtis.

Skurdžius: skurstas, vargšas, neturtėlis.

Džiaugiamės, kai sužinome, kad žmogui sekasi gyventi, kad jis turtėja. Su malonumu skaito-

me spaudoje apie turtingųjų gražius namus, lėktuvus, jachtas, jų rodomą prabangą.

Daug kas iš mūsų nebežino, kas yra Balfas. Arba gal nenori žinoti. Kam kvaršinti galvą dėl tų šešių raidžių! Jiems nieko nesako ir tas raides sudarantieji keturi žodžiai. Todėl kai kas teisinasi: visiems tik duok ir duok; visi prašo ir prašo. Geriausia niekam neduoti. Duodamas tik bereikalingą pavydą sukels tarp prašančiųjų. Sakys, mat, tam davei, o man nieko. Geriau — niekam!.

Į Balfos centro įstaigą kasdien ateina dešimtys laiškų. Iš įvairių įvairiausių kraštų. Vieni prašo, kiti dėkoja. Ašaros rieda skaitant jų laiškus, prašančius surinkti trupinius nuo stalo ir atsiųsti, nes vaikai serga ir badas grasina mirtimi.

Tautietė Sofija P. rašo: "Pasi-melsiu už Jus, kad Dievas Jus laimingų ir Jums sveikatos teiktų. Net ir eilėraštką Jums tokį parašiau:

Jūs mieli tenai iš "Bendro",
Būkite linksmi, sveiki.
Jums nukelt norėčiau dangu
Ir surinkt žvaigždės visas
Už Jūs tokią gerą širdį
Ir už siunčiamas aukas...
Taigi, mano geradariai, pasi-
kite visados laimingi ir sveiki!.."

Pasilikite visados laimingi ir sveiki... laimingi ir sveiki... Kiek daug pasako tie žodžiai, parašyti iš vergų stovyklos, slaptuose laiškuose, žodžiai žmogaus, nepažinusio laimės, neturincio sveikatos... Jie gyvi mūsų laime, mūsų sveikata, mūsų nukritusiais nuo turtingo stalo trupiniais...

Ir tada norisi sušukti vieno žurnalisto seime pasiūlytą šūkį: Balfas — tai aš! Aš — Balfas...

Jau pradedę rudeninis Balfos vėjus. Junkimės visi aliai vieno Balfos eilės pinigine auka, veikia, darbais. Šaukime tą šūkį garšiai, kad net žemė drebėtų, kad miegantieji pabustų, šykštieji susijaudintų, turtingieji savo turtą palygintų su našlės skatiku. Juk mes esame laimingi, nes esame laisvi ir sotūs.

Mes džiaugiamės ir didžiuojamės žmonėmis, kurie pasirinko kelrodžiui idealizmą, pasiaukojimą. Balfas ir apjungia visus idealistus, kurie tyliai, ramiai,

bet ir pačiai Lietuvai, jos valstybingumui; o iš antros pusės, Lietuvai vadovaujantis sluoksnis — Lietuvos bajorija vis daugiau ir daugiau demoralizavosi. Užuot žitūrėjęs Lietuvos reikalų, Lietuvos bendrosios gerovės, tas anuomet Lietuvą vairavęs kilmingųjų sluoksnis pirmiausia tesirūpino savo patogumais, savo privilegijomis, savo siaurais egoistiniais interesais.

Šių veiksnių poveikyje 1569 metais Lietuva buvo supancioti Liublino unijos pančiais. Šių veiksnių poveikyje 1791 metais vadinamoji Gegužės 3-osios konstitucija bandė Lietuvą jau paversti tik Lenkijos provincija. Rusijos Katarina II-oji tatai sukliudė, savo ruožtu okupuodama Lietuvą ir ją paversdama Rusijos provincija, kuriai vėliau buvo atimtas ir Lietuvos vardas. Vietoj Lietuvos atsirado tik Sivero zapadnyj kraj, tik Rusijos šiaurės vakarų kraštas.

Taigi Lietuvos valstybinio savarankiškumo raida po Vytauto mirties labai akivaizdžiai parodė, kokios lemtingos reikšmės Lietuvos valstybingumo raidos kitokiai perspektyvai buvo Vytauto pastangos tapti Lietuvos karalium.

Ir toji reikšmė nesiribojo tik istorinės, senosios Lietuvos laikais. Vytauto puoselėtas Lietuvos valstybinis savarankiškumas savo natūralią išraišką rado ir naujųjų amžių suformuotoj mūsų tautos sąmonėje. Sykiu su mūsų tautos savimonės pasireiškimais arba, kaip paprasta sakyti, su mūsų tautiniu atgimimu lygia-grečiai tautos sąmonėje iškilio ir Vytauto puoselėto Lietuvos valstybinio savarankiškumo idėja.

(Bus daugiau)

Philadelphijos ateitininkų metinės šventės mišių metu skaito Philadelphijos moksleivių ateitininkų pirmininkė Jolanta Česonytė, visuomenininkų Romos ir Rimo Česonių dukra. Sėdi Philadelphijos ateitininkų dvasios vadas kun. Kajetonas Sakalauskas su patarnautojais Genučiu ir Gintaru Sušinskais. Nuotr. dr. A. Juzaičio

be garbės ir iškilmingų fanfarų dirba artimo meilės darbą.

Kartą metuose suvažiuoja Balfos direktoriai aptarti organizacijos reikalų. Siemietinis suvažinimas įvyks spalio 8, 9 ir 10 St. Petersburg, Fla. Energingas ir veiklus vietas skyriaus pirmininkas Jonas Valauskas praneša, kad vietos balfininkai yra pasiruošę svetingai priimti atvykstančius direktorius. Yra sudaryta svečiam priimti komisija, kuri rūpinsis direktorių nakvynėmis ir transportacija. Komisiją sudaro Kostas Vaičaitis ir Stepas Lungys.

Be darbo posėdžių, spalio 8, penktadienį, 10:30 val. ryto rengiama gegužinė Seminole parke, o šeštadienio vakare — priė-

mas. Direktoriai turės progos artimai pabendrauti su vietiniais balfininkais. Sekmadienį 1 val. popiet bus aukojamos koncelebruotos mišios Šv. Kazimiero lietuvių misijos bažnyčioje.

Balfos direktoriai uoliai ruošiasi suvažiavimui. Balfininkai per juos pateiks eilę sumanymų, išskels klausimų.

Vytautas Kasniūnas

Savo profesijoj iškilusi lietuaitė

Tik praėjusiais metais The Verona-Cedar Grove Times, N.J., aprašė apie Jūratės Praleikaitės-Fiory iškilimą tarnyboj, būtent,

kad ji buvo paskirta Essex apskrities, N.J., Tarnybų centro koordinatorė, o šiemet Jūratė šoktelėjo dar aukščiau. Ji jau yra tos įstaigos direktoriaus pavaduotoja.

Dabar ji vadovauja profesinių programų įstaigai, kurios žinioj yra profesinis paruošimas darbu, ypač bet kokį invalidumą turinčių asmenų, rūpinimasis jų švietimu ir darbo suradimu, jų sveikatos reikalai ir transportacija. Jos žinioj yra ir tolimesnis jau dirbančių tobulinimas bei ryšiai su vietos organizacijomis ir kolegijomis.

Jūratė pradėjo šioj srity dirbti

ANTANAS KEBLYS DAINAVO KENNEBUNKPORTE

Kanadoj gyvenęs ir daug metų praleidęs atostogas Kennebunkporte baritonas Antanas Keblys ir šiemet liepos 24 turėjo savo rečitalį pranciškonų vasarvietėj. Jo programą, kaip ir visada, sudarė liaudies dainos ir originalios, lietuvių kompozitorių sukurtos, dainos. Naujiena buvo ta, kad Antanas Keblys atsivežė savo akompaniatorių, Kennebunkporte dar negirdėtą, jauną, 25 metų Aleksandrą Stankevičių (Stanky).

Dainininkas padainavo dešimt liaudies dainų, penkias originalias dainas ir tris dainas busui. Susilaukė daug katučių ir komplimentų. Liaudies daina yra visų mylima ir laukiama.

Atkreiptas dėmesys į akompaniatorių Aleksandrą Stankevičių. Jis sakėsi nesąs pianistas, nors pianinu skambinti mokosi nuo 6 metų amžiaus. Yra baigęs Magill universitetą Kanadoj, kur jis ir gyvena. Baigė kompoziciją ir dirigavimą ir turi savo įstaigą, kur jis dirba kaip kompozitorius, rašydamas muziką įvairiom prekėm (angliškai vadinama "advertising"). Iš to jis pragyvena. Tai yra nauja sritis, lietuvių tarpe labai neįprasta. Į klausimą, kurį kompozitorių labiausiai mėgstas, atsakė, kad Bachą, nes Bachas pasakęs viską ir labai gražiai. Jis pats diriguoja trim lietuvių choram ir ruo-

šia kalėdinę plokštelę. Sėkmės jaunam pianistui, kuris su entuziazmu kuria ir groja kas dieną. Pianinas tai jo maloniausias laiko praleidimas.

Antano Keblio programą sudarė šios liaudies dainos: Aš padainuosiu — harmonizuota L. Abariaus, Žalioj girioj — H. Kiškio, Augusto putinas — J. Stankūno, Plaukia antelė — Vl. Jakubėno, Ant kalnelio ir Oi smūtnas, liūdnas — V. Paketuro, Muzikantai atgroja — E. Kiškio, Padariau alutį ir Pirkto senis — V. Klovos, Saldus alus — L. Abariaus. Originalios dainos: Laukiu tavęs — J. Stankūno, Amžinoji motina — A. Raudoniko, Sveikinimas jaunystei — G. Gudauskienės, Šauksmas — Br. Budriūno, Ne margi sakalėliai — J. Tallat-Kelpšos ir viena Aleksandro Stankevičiaus daina, specialiai rašyta Antanui Kebliui.

Elena Vasyliūnienė

— Metinė foto paroda Chicagoj, Jaunimo Centro Čiurlionio galerijoje, vyks spalio 2 — lapkričio 7. Parodą rengia Lietuvių foto archyvas.

— Dainavos ansamblio statomo veikalo "Vilniaus pilies legenda" premjera įvyks spalio 30 Chicagoj, Marijos aukštesniosios mokyklos salėj.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Eduardas Cinzas — MONA Romanas. Chicago, 1981. Išleido Algimantas Mackaus Knygų Leidimo Fondas. Spaudė M. Morkūno spaustuvė. Aplankas Petro Mikalajūno. Tiražas 1000. Kietais viršeliais. 208 psl. Kaina 8 dol. Gaunama ir Darbininko administracijoj.

Dar palyginti neseniai iškilęs šio romano autorius jau yra mum pažįstamas iš premijuotų savo knygų — "Brolio Mykolo gatvė" ir "Raudonojo arklio vasara", Romanas "Mona" pratęsia "Raudonojo arklio vasarą", bet jis gali būti ir nepriklausomu skaitiniu, su anuo romanu nesusietu.

Autorius gyvena Belgijoje. Matyti, su tuo kraštu gerai susipažinęs. Tad ir tematiką savo kūrybai ima iš to krašto.

"Mona" parašyta pirmuoju asmeniu. Romano pagrindinė veikėja yra jauna mergina, kalbanti savo vardu.

Merginos lūpomis lėtai ir nuosakiai šiame romane kalbas talentingas autorius yra išvalgęs, bet ir nuobodokas.

ŽVAIGŽDYNŲ SONATOS. Lietuvių poetų išeivijoje eilėraščių apie M. K. Čiurlionį. Sudarė ir redagavo Alfonsas Tyrulio. Išleido Ateitis 1981. Spaudė Draugo spaustuvė Chicagoj. Iliustruota M. K. Čiurlionio grafikos darbais, piešiniais. Kietais viršeliais. 104 psl. Kaina 9 dol. Gaunama Ateities leidykloj, 16349 Addison, Southfield, MI 48075, pas platintojus, taip pat ir Darbininko administracijoj.

"Poezijos antologija apie kuri vieną meninės kūrybos autorių — retas atvejis", tvirtina šio leidinio redaktorius. Bet: "Kitaip yra su mūsų didžiuoju kūrėju Mikaloju Konstantinu Čiurlioniu (1875-1911), kurio meninė kūryba paskatino nemažą mūsų poetų tą kūrybą poetiniu žodžiu painterpretuoti, ją savitai pergyventi, ją grožėtis, net stebėtis. Tos kūrybos susikaupė tokie pluoštai, kad iš jos jau galima net atskirus leidinius sudaryti".

Vienas iš tokių leidinių yra ši Alfonso Tyrulio redaguota antologija. Jo su savo poetiniu žodžiu Čiurlionio tema randami šie 16 autorių: Faustas Kirša, Stasys Santvaras, Jonas Aistis, Petronėlė Orantaitė, Jurgis Gliuda, Bernardas Brazdžionis, Benediktas Rutkūnas, Kotryna Grigaitytė, Henrikas Radauskas, Leonardas Andriekus, Aleksis Rannit, Aleksandras Radžius, Balys Auginas, Kazys Bradūnas, Alfonsas Nyka-Niliūnas ir Julija Švabaite.

NELAISVĖJE GIMĖS KŪDIKIS. Kazachstanos lagerių lietuvių kalinių mintys Vasario 16-jai. Spaudai paruošė ir į anglų kalbą išvertė Kazimieras Pugevičius. Padėjo Gintė Damušytė ir Marian Skabeikis. Išleido Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa. Brooklyn, New York, 1982. Išleidimą finansavo Sofija Brazauskienė, Los Angeles, Calif., savo mylimo vyro Antano Brazausko atminimui. Spausdino Pranciškonų spaustuvė Brooklyne. Didelio formato. Iliustruotais viršeliais. 100 psl. Kaina 7 dol. Gaunama šiuo adresu: Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207; taip pat Darbininko administracijoj ir pas knygyne platintojus.

Tai 44 kalinių minčių rinkinys 1955 m. Vasario 16-jai atminti, mum nežinomu keliu pasiekęs laisvajį pasaulį. Jį šiltu žodžiu plačiau paminėjo Alė Rūta savo recenzijoje "Mylėk tėvynę ne žodžiais, bet darbais" (Darbininkas, 1982 vasario 19, Nr. 7).

Daug lietuviškų knygų ir suvenyrų turi Darbininko administracija. Skambink 212 827-1351 ir prašyk, kad pasiųstų knygas į namus.

"Imk į ratą"

Tuo pavadinimu pasirodė šį pavasarį Švietimo Tarybos išleistas liaudies žaidimų ir ratelių rinkinėlis, spausdintas pranciškonų spaustuvėje New Yorke. Leidinėlis gražiai išleistas, žaidimų erdvus išdėstymas, jų aprašymas, gaidos, brėžiniai aiškūs. Minkštu viršeliu — parankus kasdieniniam vartojimui. Reikia tikėtis, kad mokytojai ir jaunimo vadovai juo pasinauos.

"Imk į ratą" paruošė mokytoja Jadvyga Matulaitienė. Dirbdama su jaunimu ir dalindamasi žiniomis su šeštadienines mokyklos mokytojais, matė, kaip jiems trūksta žaidimų — ratelių rinkinio, kuriuo galėtų nuolat save papildyti.

Iš tikrųjų, mums visada trūko vadovėlių fizinio auklėjimo, žaidimų, ratelių, šokių. Per visą nepriklausomybės laikotarpį neturėjome jokio kito liaudies žaidimų-ratelių leidinio, kaip Mato Grigonio išleisti keturių rinkinėlių šio šimtmečio pradžioje (1911, 12, 14 ir 18 m.). Iš jų augo šokiai, jie ėjo per rankas iki visiško susidėvėjimo. Stebėtina, kad šiame krašte J. Matulaitienei pasisekė surasti dar visus 4 sveikas knygeles J. Kreivėno archyve (o ačiū jam!). Iš jų keturių rinkinėlių ji atrinko 30 lauko ir kambario žaidimų ir 20 liaudies ratelių, kurie, jos manymu, mums geriausiai tinka ir yra seniausi. Kai kurie rateliai

Jadvyga Matulaitienė, New Yorko tautinių šokių ansamblio Tryptinio vadovė, "Imk į ratą" knygos autorė.

turėjo kelis skirtingus tekstus ir melodijas. Iš jų parinko plačiausiai žinomus.

J. Matulaitienė pašventė daug laiko ir energijos ir turėjo nemažą išlaidų, kol šis leidinėlis išvydo saulės šviesą. Gerai, kad Švietimo Taryba jos darbą parėmė ir išleido šį vienintelį senovinių žaidimų ir ratelių rinkinėlį šių dienų jaunimo vadovams — mokytojams.

"Imk į ratą" yra Švietimo Tarybos žinioje.

K. Marijošienė

MŪSŲ TEISĖ Į VALSTYBINĮ SAVARANKIŠKUMĄ

(atkelta iš 3 psl.)

nigaikštis. Po didžiojo kunigaikščio — kunigaikštis. Ir taip pakopa po pakopos žemyn iki pačios liaudies.

Kaip žinome, Lietuva tebuvo didžioji kunigaikštystė, o Lenkija — karalystė. Kad Lietuva būtų lygiavertė Lenkijai, ir ji turėjo pasidaryti karalyste ir atstioti toje pačioje hierarchijos pakopoje. Tik tapusi karalyste Lietuva susilygina su Lenkija ir Lietuvos Lenkijos tarpusavio ryšiai įgauna visai naują pavidalą: dviejų lygiųjų susitarimo pavidalą, užuot vasališko Lietuvos prisijungimo prie Lenkijos.

Netenka nustebti, kad šiokiame Lietuvos valstybingumo susilyginimui su Lenkijos valstybingumo hierarchiniu pavidalu buvo pritaręs ir Lenkijos karalius Jogaila. Jam, matyt, rūpėjo tuo būdu atitaisyti savo jungtuvėmis su karaliene Jadvyga Lietuvai padarytą nuoskaudą.

Tas karalius Jogailos gestas Lietuvos valstybingumo atžvilgiu ypač pažymėtinas dėl to, kad, Vytautui tapus Lietuvos karalium, Lenkijos karaliaus, t.y. karaliaus Jogailos suverenumas Lietuvai netenka savo pagrindo. Patys lenkai, ypatingai Lenkijos kancleris vysk. Olesničkas, tuoj suprato, kad, Vytautui pasidarius Lietuvos karalium, Lietuvos-Lenkijos tarpvalstybiniai santykiai atsidurtų visai naujoje perspektyvoj, nekaip ta, kurią atskleidė Lenkijai Jogailos santuoka su karaliene Jadvyga. Ir ta

perspektyva priešinga Lenkijos interesams. Todėl suprantamos buvo Lenkijos politikai vadovaujančio sluoksnio atkaklios pastangos per fas et nefas, tai yra — nesiskaitant su priemonėmis, kaip nors Vytauto pasirinktą kelią į Lietuvos savarankišką valstybingumą ir jos atpalaidavimą nuo vasališkumo Lenkijai užkardyti, sukliudyti. Žinoma, tokiu atsitikimu turbt ne kitaip elgtųsi ir kiekvienos kitos valstybės politikos vairuotojai.

Vytauto mirtis jo pradėtąją Lietuvos-Lenkijos tarpvalstybinių santykių reviziją, Lietuvos valstybinio savarankiškumo atstatymo procesą sukludė ir labai palengvino vėlesnes Lenkijos pastangas Lietuvos-Lenkijos tarpvalstybinius santykius išlaikyti toje plotnėje, į kurią juos įstatė Jogailos santuoka su karaliene Jadvyga.

Savo ruožtu Lietuvos pastangos atsipalaiduoti nuo savo vasališkos padėties Lenkijos atžvilgiu su Vytauto mirtimi anaipol nepasibaigė. Tik po Vytauto neatsirado nei tokių politinių-diplomatinių sugebėjimų Lietuvos valdovo, koks kad buvo Vytautas, nei tokios Lietuvai palankios tarptautinės aplinkos. Atvirksčiai, tiek tarptautinė, tiek Lietuvos vidaus padėtis Lietuvos valstybiniam savarankiškumui darėsi vis nepalankesnė. Iš vienos pusės, išaugusi Maskvos galybė ir grobuoniškumas vis labiau ir labiau grasino ne tik Lietuvos slaviškom valdom,

Rochester, N. Y.

Slavos Žiemelytės dainų koncertas — spalio 2

Spalio 2, šeštadienį, 7:30 val. v. Šv. Jurgio lietuvių katalikų parapijos salėje įvyks žinomas Kanados lietuvių dainininkės arijų ir dainų vakaras. Akomponuoja svečias iš Kanados J. Go-vedas.

Slava Žiemelytė, kontraltas, Toronto muzikos konservatorijoje baigė dainavimo klasę. 1960 Kiwanis festivaly Toronte, Eaton auditorijoje operų ir koncertinių dalykų klasėje iš 2700 varžovų finaliniame koncerte tik dvi dainininkės laimėjo premijas. Viena iš jų buvo S. Žiemelytė. Ji yra laimėjusi ir daugiau konkursinių premijų. Dainuoja Kanados operoj, radijo ir TV programose. Toronto laikraščiai ją vertina labai palankiai, kaip plačios apimties, gražaus tembro, dinamišką, stiprų ir tuo pačiu lygų ir švelnų kontraltą.

Bus malonu išgirsti šią puikią Kanados lietuvių dainininkę ir Rochestery. Reikia tikėtis, kad Rochesteryje ir apylinkių lietuvių nepraleis progos neišgirdę šios retos viešnios. Koncertą rengia vietos Lietuvių Bendruomenės choras.

Choras pradėjo naują dainavimo sezoną

Rugsėjo 18 vietos lietuvių choras pradėjo 1982—83 dainavimo sezoną, stropiai ruošdamasis 1983 vasarą įvykstančiai dainų ir tautinių šokių šventei. Choro eiles žymiai papildė nauji nariai.

Choro valdybą sudaro: pirmininkas Andrius Cieminis ir nariai Angelė Dziakonienė ir Eugenija Bulsienė.

PHILADELPHIA, PA.

Krėvės šimtmečio simpoziumas

Lituanistikos instituto literatūros skyrius drauge su LB Philadelphijos apylinkėse rengia vienos dienos akademinį simpoziumą Vinco Krėvės šimtmečio sukakčiai paminėti. Simpoziumas vyks spalio 16 University of Pennsylvania, Faculty Club pastate, Conference Hall salėje. Pensilvanijos universitetas, kuriame Vincas Krėvė dėstė, yra Philadelphijoje, netoli miesto centro.

Paskaitas apie Krėvę ir jo kūrybą skaitys Antanas Gustaitis, Nijolė Martinaitytė, Kostas Ostrauskas, Rimvydas Šilbajoris ir Bronius Vaskelis.

Rengėjai kviečia simpoziume dalyvauti ne tik Lituanistikos instituto narius, bet ir visus kultūriniais reikalais besidomintus lietuvius. Dėl smulkesnių informacijų galima kreiptis į Jūrą Viešulienę, 333 Bickley Rd., Glenside, Pa., 19038, tel. (215) 885-3122.

KK

Lietuvių Tautodailės Instituto Philadelphijos skyrius rengia dail. A. Tamošaitienės iš Kanados kilmę ir tapybos darbų parodą.

Parodoje dalyvaus ir A. Tamošaitienės mokinės su įvairių rūšių lietuviškomis juostomis, priejuostėmis ir lietuviškais drabužiais bei jų dalimis.

Taip pat dalyvaus dail. Birutė M. Batraks iš Toronto su keramika lietuviškais motyvais ir aukso — gintaro dirbiniais. Dail. N. Lingertaitis iš Bostono dalyvaus su savo originaliais, lietuviškos dvasios sukurtais, sidabrogintaro papuošalais.

Paroda vyks Lietuvių namuose, 2715 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa. rugsėjo 25, šeštadienį, nuo 7 iki 11 val. vak. ir rugsėjo 26, sekmadienį, 12-4 val. popiet.

Ta pačia proga bus loterija ir rodomas dail. A. Tamošaitienės audimo "Lithuania Textile Art" filmas.

L.T.I. valdyba

Radijo valandėlė

Lietuvių radijo valandėlės pirmininkui Aleksui Gečui pasitraukus iš šių pareigų, laikinai rekordavimo ir programos paruošimo pareigas perėmė Algis Bulsys, jau čia užaugęs ir išsimokslinęs, energingas akademikas.

Lietuvių radijo valandėlė girdima sekmadieniais 9 val. ryto iš radijo FM stoties 90,1.

Šv. Jurgio parapijai 75 metai

1983 sausio 8 šiai lietuvių katalikų parapijai sukanka 75 metai. 1908 sausio 8 Šv. Jurgio lietuvių katalikų parapija buvo įregistruota vietos vyskupijoje. Lietuviškos parapijos sumanytojai ir steigėjai buvo vietos lietuviai, susibūrę į Šv. Petro ir Povilo broliškos pagalbos draugiją, kuri ir šiandien sėkmingai veikia. Vietos parapijos vadovybė parapijos 75 metų sukaktį ruošiasi iškilmingai atšvęsti 1983 metų pradžioje.

A. Sabalis yra paruošęs Šv. Jurgio parapijos ir vietos lietuvių 75 metų veiklos plačią istoriją, kurią rengiasi išleisti Šv. Jurgio parapija. Šiai parapijai jau 6 metai sėkmingai vadovauja tėv. Justinas Vaškys, OFM.

Išvyko į Europą

Jadvyga Reginienė, vietos lietuvių tautinių šokių ilgametė vadovė ir mokytoja, drauge su savo dukra Violeta rugsėjo 14 išvyko į Europą, kur aplankys Prancū-

ziją, V. Vokietiją, Angliją ir kitus kraštus.

Bronius Krokys kelia sparnus į Philadelphiją

Br. Krokio šeima kelia sparnus iš Rochestery, kuriame yra gyvenusi nuo 1949, kada atvyko iš V. Europos. Tik atvykęs Rochesteryn, Br. Krokys tuoj sukūrė šeimą su buv. tremtine Juze Barauskaite ir susilaukė 4 dukrelių. Bronius ir Juzė, o vėliau ir juodviejų dukrelės vietos lietuvių visuomeniniame ir parapijiniame gyvenime buvo vieni iš veikiausių. Bronius — ilgametis vietos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, lietuvių radijo pranešėjas, energingas Lietuvių Fondo organizatorius, choro narys, mokytojas, jau 21 metus sėkmingai vadovaujantis lietuviškos parapijos mokyklai. Šį rudenį pasitraukęs pensijon, drauge su žmona ryžtasi išsikelti pas dukterį Jūrą Stirbiene Philadelphijon.

Br. Krokio ir jo šeimos pasitraukimas iš Rochestery vietos lietuvių visuomeniniame gyvenime paliks tikrai neišdildomus pėdsakus.

Skautai iš Japonijos

Šią vasarą vietos skautų vietininkija papildė buvę skautai, atvykę iš Japonijos: Gailius ir Gintautas Draugėliai. Jie dalyvavo skautų stovykloje Kanadoje. Jų tėvas inž. Vaidevutis Draugelis jau treji metai Tokijo mieste atstovauja Xerox bendrovei. Jis taip pat yra buvęs veiklus skautas.

a.sb.

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIME

Rugsėjo 12 buvo paminėta Tautos šventė. Apreiškimo parapijos bažnyčioje 11 val. buvo pamaldos. Mišias koncelebravo: kun. J. Pakalniškis, kun. A. Račkuskas ir kun. S. Kulbis, SJ, iš Montrealio. Pamokslą pasakė kun. K. Pugevičius. Jis kalbėjo apie religijos persekiojimą Lietuvoje. Tokius pamokslus jis sakė per visas mišias, nes tą dieną buvo daroma speciali rinkliava Liet. Kat. Religijai Šalpai. Surinkta 1344 dol.

Prie altoriaus iš abiejų pusių buvo šaulių, savanorių-kūrėjų, ramovėnų, ateitininkų, skautų, Amerikos ir Lietuvos vėliavos.

Po pamaldų parapijos salėje tuoj pradėtas ir minėjimas. Jį pradėjo LB I-mos apylinkės laikinasis pirmininkas Emilija Sandanavičienė. Toliau minėjimui vadovauti pakvietė Pranutė Ažuoliene. Invokaciją sukalbėjo kun. J. Pakalniškis. Sveikinimo žodį tarė Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis ir LB apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis. Susikaupimo minutė

WATERBURY, CONN.

LB tradicinis rudens vakaras įvyks spalio 2 šv. Juozapo par. salėje, John St. Meninę programos dalį atliks New Britaine naujai suorganizuoti vienetai — mišrus choras, vadovaujamas lietuvaite Jerry Canzer, ir mergaičių taut. šokėjų grupė, vadovaujama Marijos Radikienės. Šokiams gros gerai žinomas Terri-Martin orkestras. Bus laimėjimai ir vaišės.

LB apylinkės valdyba, kuriai vadovauja pirm. V. Vaitkus, kviečia apylinkių tautiečius gausiai atsilankyti į rudens sezono atidarymo pobūvį ir savo draugų tarpe maloniai praleisti vakarą.

Vietų rezervacijas priima Spaudos knygynas — 756-5173 arba Aldona Raugalienė — 756-5339.

LB lietuviškų parapijų šūkiui įprasminti pelnas skiriamas šv. Juozapo parapijai, kurios klebonu yra kun. Jurgis Vilčiauskas, jo pagalbininkais — kunigai Paulius Sabulis ir Jonas Moskus. Sekr.

— Laima Beržinytė iš Kanados porai mėnesių išvyko į Australiją padirbėti su lietuvišku jaunimu ir paruošti jį jaunimo kongresui, kuris vyks 1983 liepos mėn. JAV ir Kanadoje.

Clevelando Pilėnu tunto prityrę skautai atliko programą Lietuvos vyčių 69 seime Clevelande. Iš dešinės — akomp. R. Cyvaitė-Kliorienė ir vieneto dirigentas A. Bielskus. Nuotr. V. Bacevičius

NE TIK DAUGIAU, BET IR GERIAU

2.

Penktadienį, rugpjūčio 6, pirmoji sesija buvo 9 val. ryto. Buvo gana sunku atsikelti, nes vakarykštį vakarą praleidom reklamodami Philadelphiją, kaip ateinančių metų seimo vietovę, ir buvome gerokai pavargę.

Sesiją su malda atidarė kun. Juozas Dambrauskas, MIC. Meldėmės už greitą arkivyskupo Matulaičio beatifikaciją.

Iždo globėjai Jonas Adomėnas ir Paulius Binkis davė savo raportus.

Kun. Dambrauskas pranešė, kad Matulaičio byla jau artėja prie beatifikacijos. Kun. Viktoras Rimšelis, MIC, įteikė Šv. Tėvui 7,000 parašų, kurie buvo surinkti daugiausia mūsų organizacijos narių. Bet negalim tuos pasitenkinti ir snauti. Reikia toliau rūpintis beatifikacijos reikalu. Loreta Stukienė priminė, kad mes esam ne tik kultūrinė ir socialinė, bet ir katalikiška organizacija.

Simpoziumą "Mūsų dalyvavimas lietuviškoj veikloj" pravedė Loreta Stukienė (vietoje dr. Jokūbo Stuko, kuris sirgo) ir Bernice Aviža, "Lietuviškų Reikalų" biuletenio redaktorė. Loreta keiliais žodžiais paaiškino, kada ir kodėl gimė lietuviškų reikalų komitetas. Jį įsteigė kun. Jonas Jutt 1946 metais — išlaikyti Lietuvos vardui pasaulyje. Kun. Jutt buvo pirmas kunigas, kuris pravedė kongrese maldas Vasario 16 proga (1948).

Bernice Aviža prašė vyčių talkos, dirbant sunkų lietuviškų reikalų komiteto darbą. Tai nėra vieno žmogaus užsiėmimas. Mes turime visi įsijungti: siųsti jai laikraščių apie Lietuvą iškarpa ir rašyti laikraščiam teigiamus ir neigiamus laiškus. Kiekvienas turim parašyti nors 5 ar 6 laiškus per savaitę. Bernice Aviža iš Amsterdamo kuopos yra viena iš aktyviausių mūsų narių.

Simpoziumo pagrindinė kalbėtoja buvo Aušra Zerr, LB visuomeninių reikalų tarybos pirmininkė. Jos gerai ir kruopščiai paruošta kalba buvo daugiausia skirta supažindinti vyčiams su OSI (Office of Special Investigations) ir jos veikla persekiojant nekaltus lietuvius už tariamą kolaboravimą su naciais, žudant žydus. Vyčiai, atrodo, mažai apie šį reikalą žinojo, nes keliose vietose salėje pasigirdavo žodis "tikrai?", kada Aušra Zerr apie tai kalbėjo. Man pačiai šis klausimas buvo žinomas, nes kai kurie mano pažįstami jau yra išleidę visas savo santaupas gindamiesi nuo šių kaltinimų. Vyčiai gerai reagavo į šią kalbą. Sekančią savaitę daugiau kaip 800 asmenų pasirašė protesto peticiją Lakewood Parko Lietuvių dienų. Dauguma jų buvo vyčiai.

Po simpoziumo 12 val. buvo mišios. Seime buvo trejos mišios šiom intencijom: 1) Ateik, Šventoji Dvasia, 2) Apsaugok, Aukščiausias, mūsų mylimą šalį, 3) Amžiną atilsį duok mirusiem vyčiam, Viešpatie.

Pagalčiau sveičiavę su vyčiais okteto nariai pradėjo dainą "Esim, vyčiai, namo, namo" ... Ir visi išsikirstėm iki rytojaus.

(Bus daugiau)

Dalia

— Solistės Elenos Blandytės pirmas koncertas Worcesteris įvyks spalio 10, sekmadienį, 12:30 val. popiet Maironio Parko didžiojo salėje. Rengia Putnamo seselių rėmėjai kartu su seselėmis. Solistei akomponuos pianistė Dalia Sakaitė. Bilietai gaunami pas Angelę Garsienę 798-2463, Mariją Dabrilienę 735-7868 ir Janiną Miliauskiene 755-1894.

— Liet. Fronto Bičiulių studijų ir poilsio savaitė 1983 metais bus Dainavoje nuo liepos 31 iki rugpjūčio 7. Apie tai praneša Liet. Fronto Bičiulių centro valdyba.

— Operos solistai Algis Grigas ir Maralin Niska atliks programą 1983 metų Draugo romano premijos įteikime, kuris bus kovo 20 Toronte, Prisikėlimo parapijos salėje.

— Su muz. Aloyzu Jurgučiu pasirašė sutartį Chicago South-west simfoninis orkestras, kuris 1983 liepos mėn. švęs 20 metų sukaktį. Orkestro direktorių taryba užsakė muz. A. Jurgučių sukompnuoti specialų šiai progai skirtą kūrinį — iškilmingą uvertiūrą, kuri bus atlikta jubiliejinio koncerto metu.

— Jurgio Jankaus premijuotos knygos "Paparčio žiedas" sutiktuves Chicago, Jaunimo Centre, bus rugsėjo 24.

— Lietuvių Fondo banketas Chicago, Jaunimo Centro didžiojo salėje, vyks lapkričio 27.

— Lietuvių Bendruomenės 30 metų sukakties minėjimą lapkričio 28 rengia Brighton Parko, Gage Parko ir Marquette Parko LB apylinkės Chicago, Jaunimo Centre.

— Vytauto Alanto pagerbimas 80 metų amžiaus sukakties proga Chicago, Lietuvių tautiniuose namuose, įvyks rugsėjo 26. Rengia Lietuvių Žurnalistų Sąjungos centro valdyba, talkina Lietuvių agronomų bei Lietuvių tautinė sąjunga.

— Montrealy, Que., Sv. Kazimiero lietuvių parapijos klebono pareigas perėmė kun. St. Šileika, salezietis. Iki šiol klebonavęs kun. Feliksas Jucevičius išvyko į Romą.

— Cleveland, Ohio, Pabaltiečių vakarą spalio 2 ruošia Amerikos Lietuvių Taryba, Latvių Sąjunga ir Estų Taryba.

— Cleveland, Ohio, prie Dievo Motinos lietuvių parapijos atstatomas vandaly sudaužytas lietuviškas kryžius. Laisvės paminklo šventinimas ir simfoninis koncertas su Clevelando Filharmonijos orkestru įvyks spalio 24.

— Kun. dr. Juozo Prunskio 75-erių metų sukakties minėjimas įvyks spalio 17 su mišiomis, akademija ir vaišėmis Chicago Jaunimo Centre. Rengimo komitetas sudarytas iš įvairių organizacijų atstovų.

— Kun. Juozas Juozevičius, 3208 W. 65th Pl., Chicago, Ill., aplankė "Lietuvos bažnyčių" serijinio veikalų autorių ju būte, domėjosi knygų leidimu, ypatinę dėmesį atkreipdamas į Panevėžio vyskupijos rankraštį. Jis įteikė bažnyčių nuotraukų, paliko piniginę auką ir sutiko būti ryšinininku tarp autorius, leidėjo ir Panevėžio vyskupijos kunigų išieivijoje.

— Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija išleido Vlado Kulboko "Lietuvių literatūrinę kritiką", arti 600 psl. Kaina 30 dol. Užsisakiusieji iki lapkričio 1 d. moka pusę kainos, Akademijos nariai bei jos leidinių prenumeratoriai gauna knygą už pusę kainos ir be užsisakymo. Užsisakyti adresu: Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija, Piazza della Pilotta 4, 00187 Roma, Italia.

 2422 WEST MARQUETTE ROAD
 CHICAGO, ILLINOIS 60629
 PHONE: 312 925-6897
 U. S. A.

LIETUVIŲ FONDAS **LITHUANIAN FOUNDATION**

1982 m. rugpjūčio mėn. įnašai

Santrumpos: atm. įn. — atminimo įnašas, po dvitaškio pavardė — įamžintojas, pad. — padidino, įm. — įmokėjo, įgal. — įgaliotinis, atst. — atstovas, suma po pavardės — įnašų iš viso.

3 x \$20.00 — Williams Aloyzas \$50.00, Williams Henry \$70.00, Williams Pranas/Frank 103.00.

1 x \$25.00 — Puzinas Povilas, dail., atm. įn. pad. Puzinas Austra \$350.00.

1 x \$50.00 — Danta Gytis, M.D., Australija \$350.00.

1 x \$100.00 — Balta Kazys, atm. įn. atst. Baltienė Danutė, pad. Skirgaila Vladas, Canada \$694.00, Burlevičius Leonas ir Elena \$100.00, Indriūnas Pranas, atm. įn.: Mažiulis Antanas \$100.00, Kalybatas Ricardo ir Marija Christina \$100.00, JAV LB Cape Codo apylinkė, įm. įgal. inž. J. Mikalauskas \$300.00,

Prunskis Jonas \$700.00, Tamkūtonis G. C., įm. Continental Bank \$300.00, Židžiūnas Vladas ir Marija \$300.00.

1 x \$110.00 — Motuzas, Antanas, atm. įn. atst. Motuzas Aldona 7 asm. aukas \$310.00.

1 x \$190.00 — Tonkūnienė Ona, atm. įn. atst. ir įm. Rudaitienė Ritonė \$1,000.00.

3 x \$200.00 — Angeleika Bronius ir Juzė \$200.00, Griežė-Jurgelevičius Stasys ir Barbora (mirusi) \$1,000.00, Pročkys Jonas, atm. įn. pad. Pročkienė Stefa \$1,700.00.

2 x \$300.00 — Kontrimas Simas ir Jadvyga, 80 m. sukakties proga, įm. įgal. inž. J. Mikalauskas \$500.00, Slivinskas Joseph K. ir Elizabeth \$500.00.

1 x \$500.00 — Petrauskienė Ona, atm. įn. atst. dr. Evert ir Laima VanderStoep, įm. Laima \$1,000.00.

1 x \$5,560.67 — Bartash John,

test. palikimą įm. Hartford National Bank & Trust Co. Miss Ann L. Minges \$11,608.23.

Iš viso 22 — \$8,495.57.
Lietuvių Fondas įžengė į trečią milijoną į pagrindinis kapitalas 1982.VIII.31 pasiekė \$2,298,638.13. Gautomis palūkanomis parėmė meną, lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą \$951,585.77.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvos Fondo kapitalo dalį. 1982.VIII.31 palikimais gauta \$630,817.09.

Sudarykime testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvos Fondui. Testamente įrašykime šį tikslų pavadinimą:

"LITHUANIAN FOUNDATION, A NON-FOR-PROFIT, TAX EXEMPT, ILLINOIS CORPORATION, 2422 W. MARQUETTE ROAD, CHICAGO ILLINOIS 60629"

Visi statykime Lietuvos Fondą, nes gautomis palūkanomis remiamas lietuviškas išlaikymas.

NAUJAUSI LEIDINIAI

A. Tulio, Inteligentų stalas, 7 dol., įrišta 8.50.

Br. Kviklio, Vilkaviškio vyskupija, 23 dol.

J. Prunskio, Lietuviai Sibire, 23 dol.

L. Kerulio, Išvežtųjų lietuvių sąrašas, 20 dol.

A. Šapokos, Lietuvos istorija, 18 dol.

P. Gaidos, Arkivyskupas T. Matulionis, įrišta 15 dol.

P. Kaladės, Maistas ir ligos, 20 dol.

A. Rukšos, Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės, 18 dol.

A. Budreckio, Algirdas, 15 dol.

Z. Raulinaičio, Keturi frontai, 9 dol.

Ic. Mero, Sara, romanas, 8 dol.

A. Balasaitienės, Susitikimas pamary, novelės, 8 dol.

J. Kreivinio, Mirties lageriuose ir tremtyje, 12 dol.

Brazaičio raštai, I, II ir III tomai, po 15 dol.

A. Gustaičio, Algis Trakys ir Taksiukas Šleivys, vaikams nuotykiškai, 2 dol.

J. Vizbaro, Alšėnų kunigaikštystė, 8 dol.

Č. Butkio, Teisėjo atsiminimai, 10 dol.

A. Kairio, Po Damoklo kardų, I tom. 5 dol., II tom. 8 dol.

A. Barono, Mirti visada suspėsi, 8 dol., įrišta 10 dol.

Persiuntimui pridėdama 1 dol.

Šios ir kitos naujausios lietuviškos knygos, lietuviškos muzikos plokštelės ir įvairūs suvenyrai gaunami Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Skaitytųjų nuomonės SVARBIAUSI RINKIMAI ILLINOIS VALSTIJOJ

Lietuviam svarbiausi rinkimai Illinois valstijoje yra gubernatoriaus rinkimai.

Dabartinis gubernatorius yra Jim Thompson, kurio terminas pasibaigia š.m. lapkričio mėn. Nors jis yra respublikonas, bet turėtų už jį balsuoti ir demokratai, nes jis per ketverius metus išgelbėjo Illinois valstiją iš bankroto.

Kada gubernatorius Thompson užėmė "tuščią" valdžios vairą ir tuščią valstijos išdą, nepaisant ekonominės krizės, jis parodė piliečiam, kaip reikia valstyje ekonomiškai tvarkyti.

Reikia pripažinti, kad Illinois valstijoje veikia stipriausios darbininkų unijos, o jų vadai yra palinkę į demokratų pusę.

Lietuviam dabarty ir ateityje palankiausias būtų gub. Thompson, kadangi jis atokiau laikosi nuo juodukų ir vadovaujasi teisingumo dėsniu.

Naujas kandidatas į gubernatoriaus postą yra Adlai Stevenson (demokratas). Jo tėvas, jau seniai miręs, būdamas Illinois gubernatoriumi, pasižymėjo gabumais ir užsitarnavo pagarbos. Demokratų vadovybė jį ruošė į JAV prezidento postą. Miręs Chicago burmistras Richard Daley smarkiai jį rėmė, bet vėliau, pamatęs, kad Stevensonas yra gudresnis, gabesnis ir drąsesnis už jį patį ir galįs paveržti iš jo politinę

jėgą, prieš svarbiausią momentą jį politiškai "nustūmė".

Sūnus sumanė pasekti savo tėvu. Ir štai dabar Adlai Stevenson kandiduoja į Illinois gubernatoriaus postą prieš dabartinį gubernatorių Thompsoną. Žinodamas jo tėvo politinę karjerą, turiu pabrėžti, kad sūnus nesugeba sekti tėvo politika.

Naudodamasis savo tėvo nuopelnais, jis buvo išrinktas į JAV senatoriaus postą, kuriame išbuvo netoli 10 metų. Tame laikotarpy nebuvo pasižymėjęs. Negana to, jis dar nustebino piliečius, be jų žinios ir reikalavimo atsisakydamas iš senatoriaus posto. Tai istorinis faktas, kad išrinktasis senatorius be rimtos priežasties atsisakė svarbiausios ir garbingiausios vietos. Man atrodo, kad tai yra Illinois rinkėjų įžeidimas ir pažeminimas.

A. Stevenson siekia gubernatoriaus posto su savo bičiuliu, Cook apskritys prokuroru R. Daley, kuris siekia užimti Chicago burmistro postą. Ši kombinacija yra tėvų įtaka, bet Chicago būtų praigaistinga. Patartina, kad Stevenson politiškai būtų laisvas, o jo bičiulis turėtų užbaigti terminą prokuroro tarnybos, kuriai buvo išrinktas, o neskaldyti demokratų partijos.

Kyla klausimas, ar tokį nepastovų asmenį išrinkus į gubernatoriaus postą, jis po rinkimų vėl neatsistatydintų, kaip žmonės sako "dėl nuobodumo".

Antras klausimas, kas balsuos už gubernatorių Thompsoną ir

kas balsuos už buvusį senatorių A. Stevensoną?

Pagal žmonių teigimą, už buvusį sen. Stevensoną balsuotų juodukų vadai, unijų vadovai, žydų "patriotai" ir liberalai.

Už gub. Thompsoną, pagal tų pačių žmonių nuomonę, balsuotų nuosaikingi ir sveikai galvojančieji Illinois rinkėjai.

Adv. Charles P. Kal

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Tarp tostų ir dainų, estradinė muzika, atlieka Rimas Kasputis su moderniška gitarų-trumpetės-akordeono elektrine akustikos palyda. Dainuoja: Vien tik mums, Pavasaris gimtinėj, Prie šaltinio, Varžybos, Ateis tokia diena, Vai žydi, žydi, Paryžiaus tango, Žibuoklės, Mergužėlė ir Vėlyvi žiedai. Kaina 9 dol.

Lauksiu tavęs ateinant. Montrelio vyrų okteto įdainuota 17 patriotinių lietuviškų dainų ir maršų. Kaina 10 dol. Persiuntimui pridėdama 1 dol.

Taip pat gaunamos ir šios naujausios plokštelės: Kur gintarais. — Montrelio jaunimo ansamblis atlieka 16 kūrinių. Kaina 10 dol. Dainos, muzika ir gėlės — įvairių kompozitorių ir artistų atlikti 12 kūrinių. Kaina 9 dol. Leonas Baltrus — arijos ir dainos. Kaina 8 dol. Aras... toli nuo tėvynės — Toronto vyrų choro dainos. Kaina 10 dol. Nerija — Cleavelando studentų vieneto dainos. Kaina 8 dol. Pavasaris — dainuoja dvynukai Šalčiai Vokietijoje. Kaina 10 dol. Užaugau Lietuvoj — lietuviškų dainų rinkinys. Kaina 8 dol.

Persiuntimui pridėdama 1 dol. už kiekvieną plokštelę.

Šios ir kitos lietuviškos plokštelės, naujos lietuviškos knygos ir lietuviški suvenyrai gaunami Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

NAUJAUSI LEIDINIAI

J. Vaišnoros, Jurgio Matulaičio kelias į Vilniaus vyskupo sostą, 4 dol.

J. Vaišnio, Dabartinė lietuvių kalbos rašyba, 3 dol.

Vysk. V. Brizgio, Neišskiriami trys nežinomieji, 5 dol.

Vysk. V. Brizgio, Kazimiera Kaupaitė — Motina Marija, 5 dol.

V. Marcinkonytės, Tiltas per Nėrį, 5 dol.

B. Sruogos, Giesmė apie Giedimą, 5 dol.

Persiuntimui pridėdama 1 dol.

Gaunama Darbininko administracijoje.

IŠSKIRTINA PROGA

Skubiai parduodamas dviejų aukštų mūrinis namas su visais patogumais. Namas turi bendro naudojimo plotą 143,47 kv. m. ir yra gražioje vietoje ant Nevėžio kranto Panevėžyje. Ta nuosavybė yra gauta paveldėjimo keliu. Kas norėtų šį namą nupirkti savo artimesiems Lietuvoje, prašomi kreiptis:

Elena Bublaitis
94-17 Jamaica Ave.
Woodhaven, N.Y. 11421
Tel. 212 441-7747

VAGYSTĖS IR APIPLĖŠIMAI YRA KASDIENINĖS PROBLEMOS! MŪŠŲ APYLINKĖS, DEJA, EINA BLOGYN, IR YRA ATĖJĘS LAIKAS LIETUVIAMS APSIGINTI! LIETUVIŲ VEDAMA sound security systems GALI JUMS ŠIANDIEN PADĖTI!

Sound Security Systems apdraudžia privačius namus, butus, krautuves, įstaigas ir t.t. Aliarmų specialistai atidžiai ištyrė, kokia sistema yra geriausia Jūsų gyvenvietės ar darbovietės reikalavimams. Aliarmų įrengimams naudojami patys naujausi ir geriausi aparatai ir priemonės! Leiskite lietuviui atėti pas Jus pasitarti, pasiteirauti ir padėti Jums, kad galėtumėte tuoj pat gyventi saugiai! Sound Security Systems jau yra apsaugojus daug lietuvių visuomenės narių, įskaitant ir KASĄ — LIETUVIŲ KREDITO UNIJĄ! Skambinkite šiandien sužinoti, kaip apsaugoti savo brangenybes, save ir savo šeimą! Kaip jau žino tie, kurie yra Sound Security Systems apdrausti, Jūs tikriausiai jausitės ramiau, miegosite lengviau ir žinosite, kad esate apsaugoję nuo pavojaus!

JAMES SKIMELIS, PREZ.
SOUND SECURITY SYSTEMS
(212) 846-2899

KAILIŲ PASIRINKIMAS!

Custom made fur and sheepskin coats and other leather goods. The lowest prices in neighborhood. Use our lay-away plan.

ALEX SHEEPSKIN AND FUR CO.
79-03 JAMAICA AVE.
WOODHAVEN, N.Y. 11421
TEL. 212 296-1162

ATTENTION SERIOUS JOB SEEKERS!

Would you like to set your own hours with practically no limit on earnings and have vacations as desired? If so, then why not conveniently work with us sorting/bundling mail. Receive work and payments by mail. Start immediately! For information, a self-addressed, stamped envelope assures a prompt reply.

Mail Marketing Services, P.O. Box 2590, Ocala, Florida 32678

LITHUANIAN COOKERY
(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastininiu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė
Numeris, gatvė
Miestas, valstija, Zip

Reta proga įsigyti anglų kalba dvi vertingas knygas papiginta kaina:
LITHUANIA 700 YEARS, by A. Gerutis. 15 dol.
SOVIET GENOCIDE IN LITHUANIA, by J. Pajaujįs-Javis. 12 dol.
Užsisakant abi knygas, mokama tik 25 dol.
Persiuntimui pridėdama tik 1 dol.
Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

BALTINUKAI — T SHIRTS su Lietuvos trispalve ir Vytimi bei įrašu "Lithuanian and proud of it": vaikam (boy's size) S (6-8), M (10-12), L (14-16), suaugusiem (man's size) S (34-36), M (38-40), L (42-44), XL (46-48). Kaina su persiuntimu tik 6 dol. Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Sparčiai auganti milijoninė LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA KASA
Yra geriausia ir patogiausia bankinė įstaiga visiems lietuviams.
KASA už paprastą taupymo sąskaitas moka 9%
Už IRA pensijų indėlius KASA šiuo metu moka 13%
Už didelius ir mažus sertifikatus KASA moka kiek galima aukščiausius procentus.
Visiems taupytojams KASA lengvomis sąlygomis suteikia visų rūšių paskolas.
— KIEKVIENO ASMENS INDĖLIAI KASOJE APDRAUSTI IKI 100,000 DOL. —
KASOS įstaiga veikia savaitės dienomis nuo 8 val. ryto iki 9 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. ir šeštadieniais iki 5 val. vak.
KASOS adresas: 86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418
Telefonas: (212) 441-6799
KASA kviečia visus jungtis į lietuvišką taupymo įstaigą.

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Kennebunkporto pranciškonų vienuolyne šią savaitę vyksta kolektyvo, kurias veda Tėv. L. Zaremba, SJ. Iš Brooklyno vienuolyno į šias rekolekcijas išvažiavo Tėv. Pranciškus Giedgaidas, Tėv. Kornelijus Bučmys, Tėv. Antanas Prakapas, Tėv. Benvenutas Ramanauskas ir broliai: Pranciškus, Viktoras, Tomas.

Kultūros Židinio Fondo narių suvažiavimas įvyks š.m. spalio 9 Kultūros Židinyje. Visos lietuvių organizacijos, kurios naudojasi Židinio patalpomis, turėtų rūpintis ir Židinio išlaikymu. Tie rūpesčiai bus gvildenami spalio 9 suvažiavime, o taip pat bus apžvelgtas pereinamųjų metų veikla ir renkami trys nauji LK Fondo tarybos nariai. Kiek galima daugiau visuomenės kviečiama dalyvauti šiam suvažiavime.

Elenos Miklienės mirties metinių proga rugsėjo 26, šį sekmadienį, 10 v.r. pranciškonų koplyčioje Brooklyne bus aukojamos mišios už jos vėlę. Kęstutis Miklas su šeima prašo visus Eleną prisiminti savo maldose ir, kas gali, dalyvauti tose pamaldose.

Tryptinis, New Yorko tautinių šokių ansamblis, po vasaros atostogų repeticijas pradeda spalio 1 d., penktadienį, 6:30 v.v. Kultūros Židinyje. Kviečiame į ansamblį įsijungti ir naujus šokėjus.

New Yorko Alto metinis susirinkimas bus rugsėjo 28, antradienį, 7:30 v.v. Kultūros Židinio posėdžių menėje. Visi Alto nariai prašomi dalyvauti.

Kun. Pranas Bulovas, Maspetho lietuvių parapijos klebonas, rugsėjo 20 gavo pranešimą, kad jį popiežius Jonas Paulius II per Brooklyno vyskupą Mugavero pakėlė į prelatus.

Lenkų vadovaujančios organizacijos kviečia lietuvius dalyvauti generolo Pulaski parade, kuris skiriamas lenkų darbininkų unijai Solidarity paremti.

Dr. Bronius Nemickas pradėjo mokytojauti Maironio lituanistinėje mokykloje ir dėsto lietuvių kalbą dešimtam skyriuje, kur taip pat mokosi ir du jo anūkai.

Kun. Antanas Račkauskas, Apreiškimo parapijos vikaras, išvyko trijų savaitių atostogų į Sunny Hills, Fla., kur jis turi savo namus.

Kun. Vytautas Piktura yra sustojęs Apreiškimo parapijos klebonijoje, kur jis pavaduoja atostogaujantį kun. A. Račkauską.

Apreiškimo parapijos bažnyčioje ir mokykloje pradėti įvairių remonto darbai. Mokykloje tvarkomos grindys, bažnyčioje sutvarkomi visi durų užraktai, atremontuojamos senos spynos.

Liet. Kat. Moterų Sąjungos 29 kuopa rugsėjo 12, kai buvo minima Tautos šventė, paruošė visiems užkandžius ir visą pelną — 100 dol. paaukojo Liet. Kat. Religinei Šalpai.

Kultūros Židiniui New Yorke tebeieškomas prižiūrėtojas (pageidaujama 2 asmenys). Geros darbo ir apsigyvenimo sąlygos pačiam Kultūros Židinyje. Dėl informacijų skambinti vakarais 212 846-7636.

Šv. Pranciškaus 800 metų gimimo jubiliejaus užbaigimo iškilmingos pamaldos, kurias ruošia Brooklyno pranciškonai su Apreiškimo parapijos klebonu, įvyks Apreiškimo parapijos bažnyčioje spalio 3 d., sekmadienį, 11 valandą ryto. Mišias aukos Brooklyno vienuolyno viršininkas Tėv. Leonardas Andriekus su koncelebrantais. Pamokslą sakys ir šv. Pranciškaus pamaldų apeigas aiškina Tėv. Viktoras Gidžiūnas. Mišias ir šv. Pranciškaus pamaldų giesmes giedos Apreiškimo parapijos choras, vadovaujamas muziko Viktoro Ralio.

Liet. Darbininkų Draugijos 7 kuopa lapkričio 13 Fi Fi restorane Woodhavene rengia savo veiklos 50 metų sukakties minėjimą. Sukakties proga rengiamas ir sukaktuvinis leidinys. Kuopai pirmininkauja Bronė Spūdienė.

New Yorko Liet. Filatelistų Draugija išleido savo biuletenio rugsėjo mėnesio numerį. Kaip paprastai, surinkta daug žinių iš filatelistų veiklos, plačiau rašoma apie draugijos istoriją, apie pašto atvirukų rinkėjus, įdėta tų atvirukų pavidžių. Rašoma apie Lietuvos geležinkelius, kada tos traukinio linijos buvo pastatytos, sutraukiamas A. Bernoto straipsnis apie litografiją ir pašto ženklus, supažindinama su atskiromis Lietuvos pašto ženklų laidomis. Biuletenį redaguoja W. E. Norton, viršelį šilko tinklelio technika atspaudė K. Matuzas.

Lietuvos vyčių 110 kuopos artimiausias susirinkimas vyks spalio 6, trečiadienį, 8 val. vak. V. Atsimainymo lietuvių parapijos salėje, Maspeth.

Apreiškimo parapijos bažnyčioje rugsėjo 12 Lietuvių Religinei Šalpai surinkta 1344 dol.

Naujų Metų sutikimo baliui Kultūros Židinio salė šiemet dar neužimta. Organizacijos, pageidaujancios ruošti tradicinį išvakarių balių, prašomos kreiptis į Židinio raštą, tel. 235-8386 arba vakarais skambinti 846-7636.

Lietuvos vyčių 110 kuopos rengiamos mišios už persekiojamą Lietuvos Bažnyčią vyks rugsėjo 27, pirmadienį, 7:30 val. vak. V. Atsimainymo parapijos bažnyčioje, Maspeth.

Ann Jillian — Jūratė Nausėdaitė buvo parinkta kandidatė premijai už geriausią televizijos filmą, rodytą televizijoje per paskutinius metus. Premija paskirta neseniai mirusiai artistei Ingrid Bergman. Kitos kandidatės artistės: Glenda Jackson, Jean Stapleton, Cicely Tyson. Džiugu, kad vis labiau kylanti lietuvių artistė pateko į geriausių artistų varžybas. Premijų įteikimas buvo transliuojamas per televiziją rugsėjo 19.

Julija Čepukienė, gyvenanti Sunny Hills, Fla., buvo atvykusi dviem savaitėm ir lankė gimines bei draugus. Buvo apsisistojusi pas Antaną ir Viktoriją Dėdinus. Tų draugų čia taip gausu, kad jie net turėjo "užsirašyti į eilę", kad galėtų viešniai pasikviesti. Ji dalyvavo ir p. Babušių 50 metų iškilmsė Long Beach. Išvykdama namo, Julija Čepukienė dėkoja visiems už priėmimus ir atsiprašo tų, kurių nebespėjo aplankyti.

Vytautas Eidukevičius, savanoris kūrėjas, mirė rugsėjo 18. Palaidotas rugsėjo 21 iš Apreiškimo parapijos bažnyčios Cypress Hills kapinėse.

Kun. Stasys Kulbis, SJ, iš Montrelio buvo atvykęs į New Yorką ir keletą dienų svečiavo si Apreiškimo parapijos klebonijoje.

A. a. brolio Jurgio Petkevičiaus, OFM, prisiminimui Mr. ir Mrs. Alfonsas Volodkevičius Darbininkui paaukojo 25 dol. Darbininko administracija nuosirdžiai dėkoja už tokį gražų brolio Jurgio prisiminimą ir pagerbimą.

Ieškoma moteris, kuri galėtų kartu gyvendama padėti senesnio amžiaus moteriai. Geras atlyginimas, gyv. vieta Brooklyne. Tel. vakarais 252—9278.

KASOS PRANEŠIMAS TAUPYTOJAM

KASOS Kredito Unija sparčiai auga ir aptarnauja vis didesnę skaičių apylinkės lietuvių. Indėlių suma šiuo metu jau artinasi prie šešių milijonų dolerių. Geresniau taupytojų aptarnavimui KASA planuoja greitu laiku įsigyti kompiuterių sistemą, kuri greitai apskaičiuoja dividendus, išveda balansus ir atlieka kitas bankines operacijas.

Keičiantis krašto finansinės padėties kryptiai, paskutiniu laiku žymiai sumažėjo bankinių sertifikatų procentai, bet KASA vistiek duoda aukštesnius dividendus negu kiti bankai. Už paprastas taupymo sąskaitas KASA tebemoka 9%, už IRA pensijos indėlius 13% ir duoda kiek galima aukštesnius procentus už visų rūšių bei terminų sertifikatus.

Visuose bankuose galima skolintis pinigų, bet tik KASOJE yra lengviausios sąlygos pasko-

lom gauti. Ypač patrauklios paskolos pirkti mašinoms, o taip pat ir namų pirkimui. Šiuo metu KASA išduoda namų paskolas, arba "mortgicijus", už 14.9% 30 metų terminui. Apie namų paskolas ir kitus finansinius reikalus kreipkitės tiesiog į KASA, 86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. Telefonas: 212 441-6799.

Įvairius spaudos darbus atlieka lietuvių pranciškonų spaustuvė Brooklyne. Atleka švariai, gražiai ir sąžiningai. Skambinti — 212 827-1350.

Parduodami lietuviški tautiniai drabužiai vidutinio ūgio berniukui ir merginai. Dydis apie 14-16. Darbininko adm., 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Suaugusi mergina ieško mažo buto arba kambario Woodhavene ar Richmond Hill apylinkė. Turį tokias patalpas, prašomi skambinti vakarais tel. 516 764-3776.

Išnuomojamas kambarys su baldais Woodhavene, Queens, New Yorke, materiai ar vyrui. Skambinti 212 847-7306.

MONEY — Dr. M. Siemoneit, lietuvis, draudžia sveikatą, nedarbingumą, pensijas, gyvybę. (N.Y., N.J. ir Conn.). Apsidrausdami pas jį, sutaupysit 30%-50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti dieną: 201 964-3500. Vak., savaitgaliais 201 654-3756.

QUEENS COLLISION CENTER INC. Expert auto body works — Ducco painting — Welding — Frames straightened — Fiber glass work. John R. Chicavich, 131-13 Hillside Avenue, Richmond Hill, N.Y. 11418. 24 hr. towing phone HI 1-6666. Towing after 6:00 — 843-6677.

Tautinių šokių ansamblis iš Clevelando

GRANDINĖLĖ

atvyksta į New Yorką sekmadienį, lapkričio 7 d. ir pasirodys su lietuviškų tautinių šokių istorinės raidos programa "NUO SUDAUŽTINIO IKI KUPOLINIO". Šokiai bus palydimi Grandinėlės orkestro ir pailustruoti skaidrėmis. Programoje dalyvauja ir iškilioji solistė mezzo-sopranas

ALDONA STEMPUŽIENĖ - ŠVEDIENĖ

Programa yra aukšto meninio lygio, puikiai pristato lietuvišką tautinį šokį ir todėl rekomenduotina ir kitataučiams. Garbės svečių-kitataučių pakvietimus tvarko DAIVA KEZIENĖ ir RIMA MIRONIENĖ.

Grandinėlės vadovas — LIUDAS SAGYS
 Administratorė — ALEKSANDRA SAGIENĖ
 Muzikos vadovė — RITA KLORIENĖ

Programa bus Richmond Hill High School salėje, 89-30 114 St. Richmond Hill N.Y. (lėjimas iš 113 gatvės). Salės talpa — 1,200 vietų

Pradžią 2 val. 30 min. punktučiai.
 Kaina — \$9.00 suaugusiems
 \$5.00 vaikams iki 12 metų

Po programos 5 val. Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd. Brooklyn, N.Y., bus Grandinėlės pagerbimas - pobūvis. Visuomenė kviečiama. Karšti pietūs ir kilnūs gėrimai. Šeiminkė — Eugenija Kezlenė. Pilna kaina — \$12.00. Bilietus privaloma įsigyti iš anksto, nevēliau lapkričio 1 d. Laisvės Žiburio raštineje arba pas platintojus.

Koncerto salėje visos vietos yra numeruotos. Bilietus galima įsigyti paštu, prisiunčiant sau adresuotą su pašto ženklu voką ir atitinkamai sumai čekį Lithuanian Radio Club, 217-25 54 Ave. Bayside, N.Y. 11364.

PLATINTOJAI:

NEW JERSEY:
 Point Pleasant, Kearny — B.P. Macijauskai (201) 998-6797
 Paterson — K. Pralėika (201) 256-5224
 Newark, Elizabeth, Linden — D. Didžballenė (201) 925-4761

PENNSYLVANIA:
 Philadelphia — G. Mironas (215) 457-2293
 Shenandoah slėnis — kun. A. Bartkus (717) 874-0842

CONNECTICUT:
 Hartford, New Britain — L. Kapeckas (203) 247-6476
 Bridgeport — T. Trainis (203) 372-8818
 Waterbury — V. Vaitkus (spauda) (203) 756-5173

MASSACHUSETTS:
 Boston, Brockton — G. Ivaška (617) 288-9326
 Dorchester — V. Jurgėla (617) 268-1108
 Worcester — E. Meilus (617) 852-3665

WASHINGTON, BALTIMORE:
 V. Gureckienė — (301) 839-3376

NEW YORK:
 J. Adomėnas 497-5212
 N.P. Baltrulionis AX 7-0991
 A. Diržys 296-7385
 Ž. Jurlienė 441-7831
 E. Kezlenė 296-0798
 R. Kezys 769-3300, 229-9134
 G. Kudirkienė 235-0724
 B.V. Labutis VI 7-5550
 M. Šalinskienė 296-2244
 V. Vasikauskas VI 7-1286

Dėl transportacijos autobusais iš įvairių vietovių prašome kreiptis į šiuos asmenis:
 Maspeth, N.Y. — J. Adomėnas
 Kearny, Newark, Elizabeth, Linden, N.J. — D. Didžballenė
 Paterson, N.J. — K. Pralėika
 Hartford, New Britain, Conn. — L. Kapeckas
 Philadelphia, Pa. — G. Mironas
 Boston, Mass. — G. Ivaška
 Dorchester, Mass. — V. Jurgėla
 Bridgeport, Conn. — T. Trainis

VISUS ATsilankyti kviečia

LAISVĖS ŽIBURIO RADIJAS

105.9 FM sekmadieniais 9-10 val. ryto